

Zbornik ob sedemdeseti obletnici Radiokluba Maribor

70 let
Radiokluba Maribor
S59ABC
1946 - 2016

RADIOKLUB MARIBOR 1946 - 2016

Zbornik ob sedemdeseti obletnici

Radioamaterstvo, konjiček in organizacija

Radioamaterstvo je najimenitnejši od vseh znanstvenih konjičkov, je zapisano na vstopni internetni strani 1. regiona Mednarodne zveze radioamaterjev (IARU Region I). In najbolj pester, lahko takoj dodamo. Danes je to dobro organizirana, mednarodno povezana in regulirana nepridobitna dejavnost, v kateri se ljubitelji radijskih komunikacij izobražujejo, raziskujejo in razvijajo tehniko in na mnogo naprednih načinov vzpostavljajo medsebojne zveze. Znanje in spretnost mora dokazati, kdor želi opraviti izpit za neko radioamatersko kategorijo. Radioamaterska pravila vzpodbujajo medsebojno spoštovanje, enakopravnost in humano delovanje.

Radioamaterji se na vseh valovnih dolžinah radijskega spektra preizkušajo v Morsejevi telegrafiji, govornih komunikacijah, prenosih slik in podatkov, pri tem pa uporabljajo tudi satelite kot posrednike in mesec kot odbojnik svojih signalov. Celo svojo športno disciplino imajo, radijsko goniometriranje. Nič čudnega torej, da je na svetu okoli tri milijone ljudi, v Sloveniji pa več kakor pet tisoč, ki jih je prevzel ta konjiček. Medsebojne vezi čez geografske in politične meje tkejo ljudje vseh poklicev in družbenih slojev. Med radioamaterji najdemo kralje in prince, predsednike držav in vlad, nobelovce in astronaute, igralce in športnike zvencečih imen.

Letos je ob Svetovnem dnevu radioamaterstva Mednarodna zveza radioamaterjev kot moto izbrala prispevek radioamaterstva skupnosti. In ta zares ni majhen! Od prvih brezžičnih prenosov sporočil ob koncu 19. stoletja naprej so za marsikatero tehnično odkritje na tem področju zaslužni prav radioamaterji. Mlade srečanje z radijem kot konjičkom pogosto vodi v študij in uspešno poklicno pot na področju elektronike. V preteklosti so bile nemalokrat radioamaterske zveze edina možnost za iskanje zdravniške pomoči in zdravil za bolnike na odročnih krajih. Neprecenljiv je bil in je še prispevek radioamaterjev pri vzpostavljanju zvez ob naravnih nesrečah.

S pojavom radia se je v začetku 20. stoletja zanj navdušilo mnogo posameznikov, ki so z ljubiteljsko vnemo raziskovali in preizkušali novo tehniko. Kmalu so se začeli povezovati in v ZDA je bila leta 1914 ustanovljena prva radioamaterska organizacija (American Radio Relay League - ARRL). Po I. svetovni vojni so ji sledile podobne v Veliki Britaniji in drugod v Evropi. V Parizu je 23 nacionalnih združenj leta 1925 ustanovilo Mednarodno zvezo radioamaterjev (International Amateur Radio Union - IARU), ki vse odtlej združeno nastopa na svetovni sceni.

V obdobju med obema svetovnjima vojnama v nekaterih državah ni bilo dovoljeno uporabljati radijskih oddajnikov in s tem vzpostavljanje radijski zvez. Ljubitelji so bili zato omejeni na populariziranje radia na splošno in konstruiranje sprejemnih naprav, ali pa so tvegali, zgradili svoje oddajnike in z njimi ilegalno vzpostavljali zveze z drugimi entuziasti po svetu. Tak je bil primer tudi v Kraljevini Jugoslaviji, kjer so bili sicer že 1924. leta ustanovljeni prvi radioklubi, nekaj posameznikov pa je, kljub prepovedi, vse do začetka II. svetovne vojne vzpostavljalo zveze brez uradnih dovoljenj. Med slednjimi je bilo kar nekaj Slovencev, ki so izdajali celo svoje glasilo.

Takoj po vojni so radioamaterji delovali v društvih pod različnimi krovnimi organizacijami,

dokler leta 1948 ni bila ustanovljena Zveza radioamaterjev Jugoslavije (Savez radioamatera Jugoslavije - SRJ). Zveza radioamaterjev Slovenije (ZRS) je postala njena republiška organizacija, ki je združevala slovenska radioamaterska društva (kasneje radioklube). Vse do leta 1950 je bila naloga teh društev predvsem izobraževanje in širjenje tehnične kulture. Obdobje je zaznamovalo vsesplošno pomanjkanje in s tem tudi pomanjkanje tehnične opreme in sredstev. Z mnogo navdušenja in zavzetosti so v društvi organizirali osnovne radijske tečaje in začeli graditi prve naprave. Le malo posameznikov je imelo izkušnje z vzpostavljanjem radijskih zvez in vzgoja operatorjev, ki bi lahko vzpostavljali mednarodne zveze, je bil naslednji korak. Strogi predpisi in zahtevni izpiti so kar nekaj časa omejevali število tistih, ki so smeli sestiti oddajnike. Leta 1952 je SRJ postala članica IARU in s tem sprejela mednarodne obveze. Kmalu je nekaj slovenskih klubov dobilo dovoljenja za delo radijskih postaj in skupaj z izbranimi posamezniki mednarodno veljavne klicne znake s predpono YU3 (kasneje tudi YT3, YZ3 in 4N3). Z novimi pravili je prišlo do postopne liberalizacije, v klubih pa se je usposobilo vse več operatorjev. Leta 1960 je imela ZRS več kakor 2.000 članov, v 47 klubih s 36 oddajnimi postajami je vzpostavljalo zveze 315 operatorjev.

V širši javnosti si je radioamaterstvo pridobilo veliko naklonjenost po zelo uspešni pomoči pri vzpostavljanju in vzdrževanju zvez za vse organizatorje pomoči ob potresu v Skopju leta 1963 in leto kasneje ob poplavih na Hrvaškem in v Srbiji. V več primerih so domači radioamaterji s pomočjo prijateljev v tujini našli in dostavili potrebna redka zdravila bolnišnicam in posameznikom. Mnogo kasneje, v vojni v Bosni in Hercegovini, so bili spet radioamaterji nesebični posredniki zvez s prizadetim prebivalstvom.

V 1970-tih letih se je organizacija utrdila, število operatorjev je preseglo število tisoč, slovenski radioamaterji so v celoti sledili razvoju tehnike in radioamaterskih aktivnosti v svetu. Doma in v mednarodni konkurenci beležimo mnoge uspehe tako pri udeležbi kakor tudi pri organizaciji tekmovanj in srečanj, od katerih so nekatera postala tradicionalna. Na trgu je bilo mogoče dobiti tovarniško izdelane tehnično zelo dovršene radijske naprave, vendar so domači radioamaterji vedno znova presenetili z lastnimi inovacijami in dosežki.

Jugoslovanska ekonomska in politična kriza v 1980-tih se je odrazila tudi pri financiranju društvenih dejavnosti in ZRS se je znašla v težki preizkušnji. Uspešno se je reorganizirala, prešla na samofinanciranje, ohranila članstvo in položaj v družbi. Še več, začela je celo tiskati lastno glasilo, ki ga pod naslovom CQ ZRS izdaja še danes.

Po osamosvojitvi je ZRS poravnala svoje obveznosti in 31. decembra 1991 izstopila iz SRJ. Sredi leta 1992 je Republika Slovenija postala članica Mednarodne telekomunikacijske unije (ITU) in za oznako svojih radijskih postaj dobila novo državno predpono - S5. Vsi slovenski radioamaterji so dobili nova radijska dovoljenja in se 24. oktobra 1992 začeli oglašati z novimi klicnimi znaki. Decembra tega leta je postala ZRS polnopravna članica IARU. Z novimi predpisi, ki za izdajo radijskega dovoljenja ne zahtevajo več včlanjenja v nek radioklub in s tem v ZRS, je organizacija izgubila velik del članov, vendar jih danes vseeno šteje več kakor 1.000. Zveza, klubi in posamezni člani ostajajo doma in mednarodno ves čas dejavni na vseh področjih radioamaterskih dejavnosti. Vsako leto se vrstijo tehnični seminarji, srečanja in dobro organizirana tekmovanja.

Znova ne gre spregledati, kako pomembna je vloga radioamaterjev v sistemu Civilne zaščite. ZRS s svojimi klubi vzdržuje in nenehno posodablja Amatersko radijsko omrežje za nevarnost (ARON). Spomnimo se samo hitrega posredovanja pri vzpostavljanju zvez ob žledolomu leta 2014, ko so marsikje odpovedali vsi drugi sistemi. Za prispevek k razvoju in krepitvi varnosti v državi je ZRS sprejela več odlikovanj in priznanj.

Seveda zgodovino slovenskega organiziranega radioamaterstva sestavlja delovanje radioklubov in njihovih članov. Vse od začetkov v letu 1946 je del te zgodovine tudi Radioklub Maribor. Celoveč, med njene zamatke se uvršča. Zvezni odbor ZRJ je februarja 1951 Radioklubu Maribor izdal dovoljenje za klubska radijska postaja s klicnim znakom YU3ABC, ki velja za prvi dodeljeni klubska znak v takratni Jugoslaviji, s čimer je klubu priznan tudi status najstarejšega radiokluba v Sloveniji!

Klub je nekajkrat zamenjal krovno organizacijo, doživljal vzpone in padce, vendar ohranil svoje poslanstvo in nepridobiten značaj. Iz tega kluba je prišla leta 2011 pobuda za selitev sedeža ZRS iz Ljubljane v Maribor oziroma v Pekre potem, ko je v zveza zašla v kadrovska, finančno in prostorska kriza. S podporo večine slovenskih radioklubov je bila selitev leta 2012 opravljena in danes zveza uspešno deluje, delno kar v prostorih mariborskega kluba.

V Zborniku ob 70. obletnici objavljamo pregled zgodovine kluba, zbran iz dostopnih zapisov in pričevanj. Zahvaljujemo se vsem, ki so kakorkoli prispevali k nastanku zbornika. Pri tem velja posebej izpostaviti Staneta Koželja, S51NO, ki je zbral in uredil več tisoč fotografij, množico video posnetkov in dokumentov in jih pod geslom Zgodovina radioamaterstva objavil na spletu (<http://www.homemade.net/ra/zgod/>) in Aleksandra Pipana, S51NP, ki je pripravil zbornik ob 40. obletnici kluba, katerega večji del smo povzeli na začetku tega zbornika.

Rani znanilec

Javno druženje ljubiteljev radia se je v Mariboru začelo že leta 1924. Marburger Zeitung, časnik, ki je izhajal v nemščini, je v oglasu 10. aprila tega leta najavil ustanavljanje radioamaterskega kluba in pozval vse, ki jih veseli radiotehnika, naj se s svojimi predlogi za sodelovanje oglašijo uredništvu. V klubska sobi Narodnega doma se je 17. aprila 1924 zbrala skupina ljubiteljev radia in že na ustanovnem sestanku ustanovila radioklub. Njegov prvi predsednik je postal inženir Dušan Serbec, znani slovenski elektrotehnik in politik.

Po vzoru podobnih združenj v Franciji, Nemčiji, Švici in Avstriji je bil namen kluba širiti zanimanje za radijska tehnika in državi pripeljati bodoče radijske naročnike. Podoben klub je v Kraljevini Jugoslaviji v tistem času obstajal samo še v Zagrebu!

Faksimile oglasa v Marburger Zeitung, 10. aprila 1924

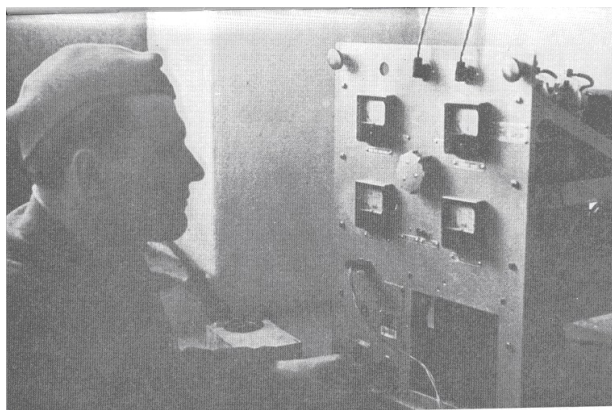
Časnik Marburger Zeitung je nato 18. novembra 1924 objavil, da klub uspešno deluje in na predavanjih z resnim, sistematičnim delom širi znanje o radia kot "epohalnem odkritju". Leta 1925 je postal drugi predsednik kluba inženir Dušan Tomšič. Vsi taki klubi so prenehali delovati

ob začetku II. svetovne vojne.

Skromni začetki in rast

Po vojni je nova oblast postavila družbene in gospodarske prioritete. Prva in najvažnejša naloga je bila obnova domovine in zagon gospodarstva. Celotno življenje je bilo vpeto v plane, usmeritve in omejitve. Pobude za neko novo dejavnost so si lahko pridobile potrditev in podporo šele ob spoznanju, da so koristne. Tako je bilo tudi z radioamaterstvom, ki mu je pripadlo mesto v okviru parole »Tehniko ljudstvu!«. Vendar ni šlo ne hitro in ne zlahka.

V Mariboru so se v prvi polovici leta 1946 v majhni delavnici Radia Štrakl pod Veliko kavarno na Lentu začeli zbirati navdušenci za radijsko tehniko. Delovali so kot sekcija v okviru organizacije Tehnika in šport. Spomladi naslednjega leta so v Unionski dvorani ustanovili samostojno Radioamatersko društvo z upravnim odborom, katerega prvi predsednik je bil Anton Ribič, podpredsednik Stanko Vajngerl, tajnik Mirko Topolovec, blagajnik Josip Janžekovič, gospodar Svetopolk Valenčič in propagandistka Dora Šifrer. Omeniti velja, da je bil Anton Ribič eden prvih organizatorjev radia Svobodna Slovenija leta 1944 pri Glavnem štabu partizanskih odredov Slovenije v Črnomlju.

Anton Ribič, prvi predsednik Radioamaterskega društva, pred radijsko postajo ROF, leta 1944

Pravila tedanjega društva so predvidevala osnovno vzgojo s področja elektrotehnike in radiotehnike, teoretično in praktično delo v tečajih po stopnjah A, B in C. Štraklova delavnica je kmalu postala premajhna, primerne prostore v razrušenem Mariboru pa je bilo težko najti. Kotiček za praktično delo je v svoji delavnici odstopil radiomehanik in član novoizvoljenega odbora Josip Janžekovič na Glavnem trgu 1, za učilnico teoretičnega pouka pa je društvo uporabljalo Belo dvorano v Unionu.

Sicer organizirano društvo ni imelo nikakršnih materialnih sredstev, od finančnih pa samo članarino. Glavni odbor Tehnike in športa je iz Ljubljane poslal tri radijske sprejemnike, električni vrtalni stroj, ohmmeter, voltmeter in 30 stolov. Tega ni bilo kje hraniti in vrednejše stvari so izginile. Z uspešno nabiralno akcijo so člani izgubo nadoknadili in si kmalu uredili majhno delavnico in društvene prostore na Grajskem trgu 6. V letu 1948 je društvo štelo že 200 članov. V sodelovanju s takratnim Stanovanjskim uradom in Radiom Maribor so dobili ustrežnejše prostore na Koroški cesti 19, Uprava za nepremičnine pa je omogočila ugoden nakup 9 starih radijskih sprejemnikov. Iz njih so v delavnici pobrali uporabne dele, izdelali 5 delujočih sprejemnikov, jih prodali in z izkupičkom kupili nekaj opreme. Skromno pridobitev sredstev je prinesel še majhen dobiček iz lastne trgovine, v kateri so članom prodajali rabljen radijski material.

V delavnici pri praktičnem delu tečaja leta 1949

Leta 1949 so člani društva sodelovali na radioamaterski razstavi v Beogradu, kjer so prejeli prvo nagrado in pohvalo za kvalitetne in številne izdelke. Žal so pred zaključkom razstave izginili vsi boljši eksponati.

Najprej tega leta, nato še dvakrat v naslednjem so mariborski radioamaterji v delovnih brigadah sodelovali pri gradnji tovarne telekomunikacijskih naprav v ljubljanskem Šentvidu, v kateri je kasneje stekla proizvodnja radijskih sprejemnikov Savica.

Štefan Roj, S51ME, takrat še mlajši mladinec, se je ob 40. obletnici kluba takole spominjal brigadirskega časa:

"Komandant naše brigade je bil Stane Vajngerl, njegova pomočnika pa Bruno Soban in Milan Župevc. Naše delo je bilo težaško. Osnovna orodja za delo so bili lopata, kramp in samokolnica. Prevažali smo gradbeni material, nekateri so pomagali pri betoniranju ali zidanju. Dekleta so običajno pomagala v kuhinji in raznašala vodo žejnim na gradbišču. Nobena ora, pivo ali sok, ampak vedro sveže vode iz lončka in delo je šlo naprej. Ob gradbišču je plapolala zastava naše brigade. Posebna čast za vsakega od nas je bilo dvigovanje zastave zjutraj in spuščanje zvečer. To je smel opraviti najboljši mladinec, ki se je izkazal pri delu.

Ob zaključku del so brigadirji dobili značke in knjižice, najboljši pohvale in skromne nagrade, ki pa so bile za tedanji čas zelo cenjene. Udarniki so na primer dobili zvočnike. Za požrtvovalno delo nas je 30. avgusta 1949 Centralni komite LMS proglasil za udarno radioamatersko brigado."

Kljub težavam s pridobitvijo ustreznih prostorov in kljub pomanjkanju materialnih sredstev je v društvu potekalo intenzivno učenje. Prvi predavatelji so bili Renato Paulič, Stane Vajngerl, Jože Flis in Svetopolk Valenčič. Oblikovali so se krožki radio-tehnike po šolah in tovarnah kot na primer v Industrijski kovinarski šoli pri Tovarni avtomobilov, v Metalni in Mariborski livarni, v Železniški industrijski šoli na Studencih in celo v Poljčanah. Tako je klub vzgajal nove kadre, ki so leta 1949 ustanovili radioklub pri Tovarni avtomobilov, katerega predsednik je bil Oto Žnuderl. V letu 1950 se je ta radioklub združil z številčno močnim radijskim krožkom v Metalni in nastal je Radioklub Tezno. Prvi predsednik novega kluba je bil Andrija Kočar. Tako sta v Mariboru od tega leta naprej delovala dva kluba. Na levem bregu Drave je v novih prostorih na Gregorčičevi ulici 30 deloval Radioklub Maribor Center, na desnem pa v samskem domu Metalne, na Štrekljevi ulici 24, Radioklub Tezno.

Radioklub Maribor Center

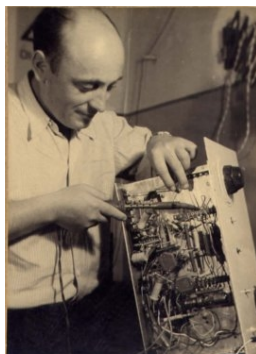
Leta 1950 je imel Radioklub Maribor Center 318 članov. Kmalu je začela delovati sekcija za ozvočenje, ki je klubu pridelala nekaj prepotrebnih denarnih sredstev. V novoustanovljeni sprejemno-oddajni sekciji so pričeli resno vaditi telegrafijo in se pripravljati na delo za radijsko oddajno postajo. Očitno so v Zveznem odboru ZRJ dobro ocenili delovanje kluba in kot nagrado februarja 1951 Radioklubu Maribor izdali dovoljenje za klubsko radijsko postajo. Klicnemu znaku YU3ABC je bila odprta pot v svet amaterskih radijskih komunikacij!

Pokojni Jože Flis, S51DJ (takrat YU3DJ) je leta 1986 o tisti prelomnici povedal:

" Leta 1950 je izšel nov Pravilnik o amaterskih radijskih postajah in njihovi uporabi. Kljub temu, da smo se na ta dogodek pripravljali, imeli smo tečaje radijske elektronike, poslušali radijski promet tujih radioamaterjev in vadili telegrafijo, nas je izid pravilnika presenetil ali bolje rečeno, prehitel.

Ob dodelitvi znaka YU3ABC, smo v klubu imeli trofejni vojaški sprejemnik, ki je sprejemal tudi na amaterskih frekvencah, tako da smo lahko poslušali, le oddajati nismo imeli s čem. Skupina navdušencev se je takoj lotila gradnje oddajnika. Sam sem imel zbranega večino potrebnega materiala za to. Seveda je bil to material različnih proizvajalcev iz vseh koncev, predvsem pa velikih dimenzij, ki jih ni mogoče primerjati z današnjimi elementi elektronike. S tedanjim klubskim tovarišem Svetopolkom Valenčičem sva začela sestavljati oddajnik pri meni doma v Rosinovi ulici. Bil je velik in sestavljen po sistemu panelk. Za modulator sva uporabila originalen Iskrin ojačevalnik za ozvočenje. Za prehod iz 80 metrskega frekvenčnega območja na 40 metrski in nazaj je bilo potrebno v končni stopnji oddajnika ročno zamenjati tuljave. Tudi prva antena je bila nekaj posebnega. Bila je dvojni Zeppelin, simetrično napajana z odprtim 200 ohmskim vodom. Ker ni bilo primernjšega materiala, smo dovod naredili iz navadne neizolirane bakrene žice, za distančnike med žicami pa uporabili približno 20 cm dolge hrastove palice, na konce katerih smo pritrdili navadne zidne izolatorje, ki so jih nekoč uporabljali za notranje električne instalacije. V to simpatično anteno so z zanimanjem zrli mimoidoči. Videti je bilo, da jim je najbolj ugajala imenitno izvedena lojtrca. In kot pravimo: stvarca je zaigrala!

Takrat sem bil poklicni radiotelegrafist. Izkoristil sem priložnost in kot prvi oddal v eter splošni klic s klubskim znakom, CQ DE YU3ABC. Ker klubski oddajnik še ni bil narejen, so mnogi člani kluba prihajali k meni na dom in vzpostavljali amaterske zveze ter s tem prijateljske stike z amaterji po domovini in tujini. "

Jože Flis operator in praktik

Leta 2009 je Radioklub Maribor po zaslugi Draga Grabenška, S59AR, dolgoletnega sekretarja ZRS, pridobil kopijo dokumenta o dodelitvi klicnega znaka YU3ABC klubu in dovoljenju, da sme z njim vzpostavljati zveze Jože Flis.

SAVEZ RADIOAMATERA JUGOSLAVIJE
SAVEZNI ODBOR

ADRESA: Beograd, Trg Republike 5-IV
Poštanski feš 824
Telefon br. 22-581
Telegrami: Radiosvez, Beograd
Br. 814 od 3. II. 1951. god.

ZEMALJSKI ODBOR SAVEZA
RADIOAMATERA SLOVENIJE
Ljubljana

Na Vaše traženje a s obzirom na narobite zasluge koje je drug Filip Jože imao za Savez radioamatera Slovenije, Savezni odbor doneo je odluku da na osnovu člana 38 novog Pravilnika o radu primo-predajnih sekcije izda odobrenje drugu Filipu Joži za rad na klubskoj stanici radiokluba Maribor, i to kao operator III klase. Imenovani ima pravo rada na talasnim dužinama 160, 80 i 40 m. kao i UKF, a radiće pod zajedničkim pozivnim znakom klubske stаницe u Mariboru Y U 3 A B C. Ova radiostanica mora biti smeštena u zasebnoj klubskoj prostoriji P.F.S. radiokluba Maribor.

Dostavljamo Vam u prilogu odobrenje drugu Gerlecu Inku za posedovanje licnog predajnika i rad sa njim, te molimo da ga dostavite imenovanom.

Smrt fašizmu - Sloboda narodu!

Rukovodilac
primo-predajnih sekcija,
(Sumen Perid)

Sekretar
Saveznog odbora
Saveza radioamatera Jugoslavije
Kapetan,
(Katić Ivan)

SAVEZ RADIOAMATERA SLOVENIJE
REPUBLIŠKI ODBOR
Ljubljana

Antarjina Filip!
v. a.

Faksimile dokumenta z dodeljenim klicnim znakom in dovoljenjem za delo z njim

Leta 1953 je bil radioklub Center že močna organizacija. Imel je učno sekcijo z dobrimi predavatelji podrobno izdelanim učnim načrtom za tečaje A - B - C, konstruktorsko sekcijo, sprejemno-oddajno sekcijo z 200 watnim oddajnikom za kratki val in dobro opremljeno sekcijo za ozvočenje.

Ozvočenje speedwayskega tekmovanja na Poljanah. Za ojačevalnimi napravami, od leve proti desni: Dušan Cizej, Stanislav Peroci, Ivica Bakovič, Stane Vajngerl, Štefan Roj in Miro Molan

V napetem političnem ozračju v času tržajske krize leta 1953 je dobil klub nalogo izdelati srednjevalovni oddajnik za potrebe protiletalske zaščite. Oddajnik za valovno dolžino 204,2 m je bil predviden kot rezerva, če bi bil v primeru vojne poškodovan oddajnik Radia Maribor na Tezmem. Do vojne na srečo ni prišlo, pravočasno izdelani amaterski 200 W oddajnik pa je v času

popravlil povsem uspešno nadomeščal pokvarjeni oddajnik Radia Maribor.

Gradnja srednjevalovnega oddajnika za 204,2 m, kleči Stanko Vajngerl

Naslovna plošča v Gregorčičevi 30

V letih med 1954 in 1956 so člani kluba v poletnih mesecih za potrebe Rdečega križa in Zveze borcev Maribor vzpostavili "brezžični most" z Rovinjem in Kaštelom Starim, kjer so v počitniških kolonijah letovali mariborski otroci. Poleg organov obeh organizacij so radioamaterske zveze lahko uporabljali starši za pogovore s svojimi otroki. Na obeh straneh "mostu" so za postajami delali klubski veterani.

Sprejemno-oddajna postaja YU3ABC v začetku 1960-tih. Za postajo sedi Herman Jazbec, YU3HJ, stojijo od leve Dušan Cizej, YU3LF, Dušan Butkovič, YU3ID in Zdenko Trstenjak, YU3IE.

To so bili časi, ko so klubski oddajniki neprenehoma delali. Člani kluba še niso imeli svojih radijskih postaj, imeli pa so že osebne znake, ki jih je bilo dovoljeno uporabljati na klubski postaji. Operatorjev, ki bi radi delali za postajo je bilo vedno več, zato je bilo potrebno izdelati celo urnike z določenim terminom kdaj in koliko časa lahko kdo uporablja postajo. Poleg sprejemno-oddajne sekcije YU3ABC je v začetku 1960-tih klub dobil še sekcijo s klicnim znakom YU3DDE.

Takrat so obstajali III., II. in I. operatorski razred (kasneje pa za UKV področja še IV.). Pogoji za prehod iz nižjega v višji razred so bili zahtevni, dokazati se je bilo potrebno s potrjenimi zvezami (QSL karticami) z določenim številom držav (za prehod iz III. v II. razred je bilo na primer

potrebno predložiti kartice iz 50 držav, za prehod iz II. v I. razred celo iz 100), dokazati znanje iz predpisov o amaterskem radijskem prometu in še znanje s področja elektro- in radijske tehnike. Izpiti, ki so potekali običajno enkrat letno so bili resen dogodek, v komisiji za preverjanje znanja sta bila običajno sekretar in strokovni sodelavec Zveze radioamaterjev. Starejši člani se v tej funkciji še vedno spominjajo dolgoletnega poklicnega sekretarja zveze Ota Hudečka, YU3AB in Duška Burgerja, YU3IB (danes S51IB), ki sta zagotavljala stalnost in visoko raven znanja

Tečaj radiotehnike v začetku 1950-tih. Predavatelj je Stane Vajngerl

Natančnih evidenc, s pomočjo katerih bi bilo mogoče ugotoviti, koliko tečajnikov je v prvih štiridesetih letih nabiralo znanje na klubskih tečajih, ni. Po zapiskih občnih zborov se zdi število 2.000 dokaj realna ocena. Vsekakor je bilo od ustanovitve do leta 1965 na tem področju opravljeno veliko delo. Zelo je bila razvita tudi konstruktorska dejavnost, saj je v mnogih pogledih uresničevala želje radioamaterjev po novem uporabnem znanju in praktičnem preizkušanju visokofrekvenčnih naprav. Pravzaprav je bila samogradnja takih naprav nujnost tedanjega časa, kajti na domačem tržišču radioamaterskih naprav dolgo ni bilo, s tujega pa našim ljudem nedostopno. V klubu so celo sami izdelovali upore, kar je za današnje čase prav nepojmljivo. Seveda so se razmere hitro spreminjale, ko je bilo mogoče kupovati kvalitetne tovarniške naprave. Konstruiranja lastnih naprav s tem še zdaleč ni bilo konec, le preneslo se je na drugačne ravni. S kvalitetnimi tovarniškimi napravami so največ pridobili operatorji, ki so jim bili cilji zveze s čim bolj oddaljenimi eksotičnimi kraji, z ekspedicijami na redko poseljena območja in uspešne uvrstitve v mednarodnih tekmovanjih.

Iz prvih let delovanja kluba je vsekakor potrebno omeniti njegovega dolgoletnega predsednika Staneta Vajngerla, YU3NB. O njem je Aleksander Pipan, S51NP (prej YU3NP) zapisal:

"Stane se je izučil za obrtnega električarja, med vojno pa se je kot vezist in radiomehanik izpopolnil še v znanju elektronike. Bil je borec prekomorskih brigad. Po demobilizaciji se je zaposlil na Radiu Maribor kot tehnik na tezenskem oddajniku. Leta 1960, ko je prevzel vodenje telefonske centrale v Mariborski tekstilni tovarni.

Stane je bil človek širokega profila, nemirnega duha in predvsem velikega srca. Pri svojem delu se je dobesedno razdaljal. Kjerkoli je poprijel, je vnašal ustvarjalno energijo, ki je prehajala tudi

na nas, takrat še mlade člane kluba. Predaval je na tečajih radiotehnike ter sodeloval pri vseh gradnjah naprav v delavnici. Načrtoval in vodil je celotno delovanje radiokluba. Idej mu ni

Stane Vajngerl

manjkalo. Spominjam se njegove velike želje, da bi imel radioklub svojo hišo, ki bi bila dom radioamaterjev v Mariboru, v njem pa bi bilo za sleherno dejavnost vse funkcionalno in na svojem mestu. Čeprav pogosto razpet med domom, službo in delom v klubu, je vedno uspel najti čas za pogovor in dati nasvet, če smo ga kot mladi radovedneži nadlegovali s svojimi vprašanji. Znal je biti strog, vendar sta bili njegovi odliki predvsem zdrav humor in široki nasmeh, zaradi katerih smo ga potem, ko je odšel mnogokrat pogrేశali. Bil je resnično neumorni organizator radioamaterstva in velik predsednik Radiokluba Maribor Center. To funkcijo je opravljal med letoma 1947 in 1960. Umrl je 29. decembra 1980."

Za Radioklub Maribor Center je bilo precej usodno leto 1965. Stavba na Gregorčičevi ulici 30, v kateri je imel svoje prostore, je bila predvidena za rušenje, na njenem mestu so se pričele priprave na gradnjo večjega stanovanjskega kompleksa. Klubu so bili dodeljeni drugi prostori na Tomšičevi ulici 45.

Med najstarejšimi člani kluba je bil danes pokojni Dušan Cizej, YU3LF, ki je v klubu opravljal vrsto odgovornih funkcij. Nekaj o zgodovini kluba, njegovih prostorih in o tej selitvi je zapisal za zbornik ob 40. obletnici.

"Ob koncu leta 1946 sem se vključil v Radioamatersko društvo Maribor, tako se je takrat imenoval naš Radioklub. Društvo je imelo prostore na Koroški cesti 19, pred tem pa nekje pod starim mostom. Prostor so bili trije, prazni, brez inventarja. Počasi nam je uspelo, da smo iz vseh vetrov navlekli nekaj stolov in miz. Za učilnico smo uporabili največji prostor, v dveh majhnih prostorih sta bili delavnica in skladišče. Najprej smo razdirali stare radijske aparate in trofejne nemške vojaške aparature. Material, ki smo ga na ta način dobili, smo kasneje uporabili pri popravilih radijskih sprejemnikov za občane, s čimer smo nekaj malega zaslužili. Del sredstev pa smo porabili za novogradnje naprav. Spomladi 1947 je bil občni zbor. Izbrano je bilo novo vodstvo, za predsednika pa je bil izvoljen Stane Vajngerl. V jeseni tega leta so me kooptirali v odbor kluba, kjer sem prevzel tajniško funkcijo in jo opravljal vse do leta 1960."

Po prihodu Jožeta Flisa leta 1949 se je pričel prvi tečaj za radiotelegrafiste amaterje. V jeseni 1949 nam je bila dodeljena nova lokacija na Gregorčičevi ulici 30. Za selitev ni bil potreben

avto, saj smo kar znosili celotno imetje v lepe in primerne prostore. Tečaje smo kar nadaljevali, začeli pa tudi gradnjo prve sprejemno-oddajne radijske postaje, morda prve v Jugoslaviji. Material, ki smo ga za ta namen imeli, je bil vojaškega trofejnega izvora. Glavna graditelj sta bila Stane Vajngerl in Sveto Valenčič, občasno pa sem tudi sam pomagal pri tem delu. Ta postaja se je iz klubskih prostorov prvič oglasila v jeseni 1951. leta z znakom YU3ABC. (Op. A.Pipana: Do takrat je delovala postaja, ki sta jo sestavila J. Flis in S. Valenčič leta 1950.) Članstvo se je močno povečalo, bilo nas je že 60. Pričeli smo s tečaji elektrotehnike višje stopnje (B in C), kakor tudi s tečajem za radijske operatorje.

V klubu je bilo živahno vsak dan, pogosto do pozne noči. Prva radijska postaja z znakom YU3ABC je bila neprenehoma v pogonu. Leta 1956 smo zgradili drugo radijsko postajo, ki je z znakom YU3DDE najprej služila za zveze med Rovinjem in Mariborom ter Kaštel Starim in Mariborom. Sodeloval sem v obeh akcijah.

V teh letih smo v klubu razvili sekcijo za ozvočenje. To je bil v tedanjih razmerah poleg prihodka iz članarine naš edini zanesljivi vir denarja. Naša skupina je ozvočila del mesta in sicer po Koroški cesti preko Glavnega trga in tedanje Kopališke ceste na Partizansko cesto vse do glavne železniške postaje.

Mislim, da je bil Radioklub Maribor Center leta 1959 proglašen za najboljši klub v Jugoslaviji. O tem morajo pričati zvezna in republiška priznanja. Z deložacijo leta 1965 iz Gregorčičeve na Tomšičevo ulico je bilo, kot bi na novo začeli."

Za tisti čas odmaknjena lokacija in nefunkcionalni prostori so imeli že kar dramatične posledice. Število članstva se je zmanjšalo skoraj za polovico, nekateri so preprosto prenehali hoditi v klub, drugi so prestopili Radioklub Tezno. Odšli so nekateri najbolj aktivni člani, klubsko življenje je hiralo, aktivnosti so ugašale druga za drugo. Najprej so nastale velike spremembe v številu članstva, ki se je zmanjšalo za polovico. Konstrukcijska sekcija je obstajala samo še na papirju, sekcijo za ozvočenje pa je klub leta 1968 opustil, ker je ob napredku tehnike in pojavu profesionalne konkurence izgubila smisel. Na Tomšičevi je bila tako aktivna samo še sprejemno-oddajna sekcija. Klub je imel takrat še eno tako sekcijo v Lovrencu na Pohorju s klicnim znakom YU3DVO.

Med letoma 1963 in 1966 je v Rušah uspešno deloval sprejemno-oddajna sekcija kluba, ki je uporabljala klicni znak YU3DDE z dobrim starim oddajnikom z začetka 1950-tih. Sekcijo so ustanovili ruški domačini Stane Prajnc, YU3DQ, Štefan Roj, YU3ME in Ciril Derganc, YU3AE. V sekcijo se je vključil še Franc (Feri) Toplak, YU3EZ, ki je takrat obiskoval Srednjo kemijsko šolo v Rušah. "Zgodovinski" oddajnik ni bil edina značilnost te sekcije. Iz zgradbe Krajevne skupnosti Ruše, kjer je domovala sekcija, je bila speljana antena tipa Fuchs na zvonik župnijske cerkve (!).

Sprejemno - oddajna sekcija YU3DDE v Rušah (1963 - 1966) s "podedovanimi" napravami iz Maribora. Od leve Stane Prajnc, YU3DQ, Feri Toplak, YU3DZ (VE7DP) in Ciril Derganc, YU3AE.

Člani sekcije so na Srednji kemijski šoli pripravili tečaj C kategorije in usposobili nekaj mladih operatorjev. Majhna posebnost v dejavnosti sekcije je bil radijski prenos šahovskega turnirja na petih deskah med šahovskima društvoma iz Sevnice na Dolenjskem in Tovarne dušika Ruše. V Sevnici so postajo domačega radiokluba YU3DHP prenesli v dvorano in domači šahisti so igrali pred občinstvom, v Rušah so radioamaterji in šahisti ostali v prostorih Krajevne skupnosti brez občinstva. Vse poteze so radioamaterji brez zapletov prenašali na valovnih dolžinah 80-metrskega območja. Obojestranskemu zadovoljstvu radioamaterjev v Rušah in Sevnici so se lahko upravičeno pridružili ruški šahisti, saj so zmagali na štirih in remizirali na eni deski.

Z več verodostojnimi podatki bi zanesljivo bilo mogoče povedati še mnogo tega. O prečutih nočeh, na primer in tisočih radijskih zvez vzpostavljenih s klubskih postaj z vsemi konci sveta, o uspehih na tekmovanjih in neskončnih napetih urah v klubskih delavnicah. Vsekakor je bil Radioklub Maribor Center začetnik in nosilec organizirane radioamaterske dejavnosti v mestu in njegovi okolici.

Kot predsednikov kluba se v tem prvem obdobju spominjamo: Antona Ribiča, Staneta Vajngerla, Dušana Cizeja, Tineta Zoriča in Miroslava Mihca.

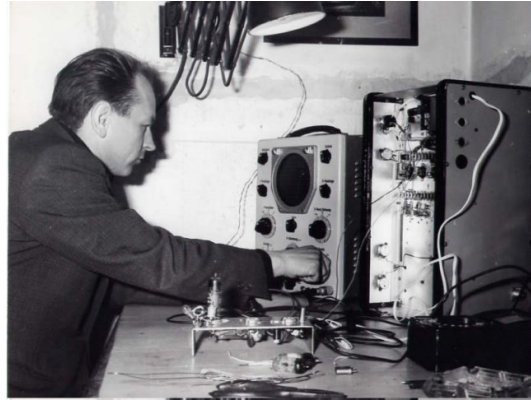
Radioklub Tezno

Tezenski radioklub je bil ustanovljen leta 1950, njegov klicni znak YU3BUV pa se je prvič pojavil na radijskih valovih 18. aprila 1954. Prva operatorja kluba, Albert Slemnik, YU3FD in Viktor Krevh, YU3FB sta se usposobila v klubu Maribor Center. Z Dragom Štandekerjem, Vlastom Vizjakom in Ferdom Uvero sta bila med tistimi, ki so z malo izkušnjami, vendar z veliko prizadevnostjo uspešno sestavili prvi klubski oddajnik.

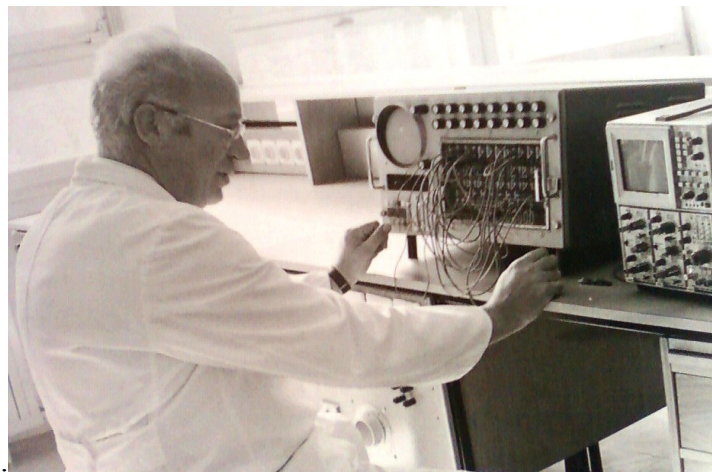
Industrijsko okolje, v katerem je deloval klub je imelo kar nekaj prednosti. V velikih podjetjih kot so bila Tovarna avtomobilov, Metalna in Elektrokovina je bilo dovolj razumevanja in podpore za tehnično usmerjeno dejavnost kluba. Večino svojega obstoja je imel klub urejene prostore v samskem domu Metalne na Štrekljevi ulici 24. Poleg sprejemno-oddajne sekcije YU3BUV (kasneje še YU3DBJ in YU3DDL), v kateri je opravilo operatorske izpite okrog 100 članov, je bila za klub značilna konstruktorska sekcija. V delavnici kluba se je venomer nekaj dogajalo. Izdelana je bila vrsta radijskih postaj za KV in UKV, elektronskih tasterjev, transverterjev za 144MHz in druge radijske opreme. Celo instrumente za merilni laboratorij Tehniške srednje šole, ki so kot darilo iz ZDA prispeli v razstavljenem stanju, so sestavili člani kluba. Med najbolj aktivnimi v konstruktorski sekciji so bili: Anton Gliha, YU3CG, Dušan Klepej, YU3VV, Bojan Kresnik, YU3OV, Stane Koželj, YU3NO in Vili Šprah, YU3TCR.

Člani kluba so prednjačili predvsem pri gradnji UKV naprav in pri zvezah na tem področju. Dne 20. aprila 1955 se je klicni znak YU3BUV prvič pojavil na 144 MHz in bil tako med prvimi v Jugoslaviji. Za postajo, predelanim nemškimi trofejnim sprejemnikom-oddajnikom, sta bila Zdravko Ženko, YU3EN in Dušan Leskovec, YU3CJ.

Kasneje so bile z razglednega stolpa na Pohorju dosežene mnoge imenitne zveze. Mednje spadata prvi zvezi na 144 MHz med Jugoslavijo in Nemčijo, malo kasneje pa še med Jugoslavijo in Poljsko, ki sta ju vzpostavila Zdravko Ženko, YU3EN in Svetopolk Valenčič, YU3EU. Dne 22. januarja 1956 je zopet Zdravko Ženko na 432 MHz vzpostavil zvezo z Avstrijo, prvo na tem frekvenčnem območju izven meja Jugoslavije.

Delavnica in hkrati laboratorij v kleti samskega doma Metalne je bila nenehno zasedena. Na posnetkih sta Dušan Klepej, YU3VV in Stane Koželj, YU3NO

Zdravko Ženko - Koko, YU3EN v laboratoriju Višje tehniške šole v Mariboru

Aleksander Pipan, S51NP in eden od njegovih dijakov, Stane Koželj, S51NO, sta o Zdravku Ženku, YU3EN zapisala:

Med nami znan in cenjen pod vzdevkom Koko, si je ugled pridobil s svojim aktivnim delom, bogatim znanjem in prijetnim nastopom. Vsi, ki smo ga bolje poznali, vemo, da ni bil samo odličen strokovnjak, ampak tudi človek, ki je našel stik s slehernim od nas in se nikoli ni postavljajl s svojo akademsko in profesorsko titulo. Bil je radioamater po duši, kot pravimo. Uspehov ni želel samo na področju gradenj in vzpostavljanja zvez na UKV področju, bil je tudi izvrsten tekmovalac v lovu na lisico. "Kokofox", njegov lično izdelan sprejemnik za lov na lisico na 144 MHz, vgrajen v kompaktno kovinsko ohišje, prebarvano s hammerschlag barvo je med radioamaterji poželel nemalo občudovalcev. Kako vnet lisičar je bil, dokazuje njegov članek v ruskem radioamaterskem časopisu "Radio" št. 4 iz leta 1954.

V času, ko je bil predavatelj na Tehniški srednji šoli v Mariboru je organiziral tečaj za radioamaterje operatorje, odstopil svoj kabinet za sprejemno-oddajno sekcijo YU3DDE, vodil tečaj za UKV konstruktorje in dajal na razpolago svoje naprave za delo na UKV. Vsi dijaki smo ga spoštovali, posebej še radioamaterji med nami, ki pa smo morali pokazati nekaj več znanja kakor ostali. Ob ustanovitvi Višje tehniške šole v Mariboru je bil eden od njenih prvih predavateljev, vodja oddelka za elektrotehniko in katedre za merilno tehniko in avtomatizacijo. Naše vrste je po težki bolezni mnogo prezgodaj zapustil septembra 1982.

Leta 1962 so člani kluba izdelali tri sprejemnike-oddajnike za potrebe Letalskega centra v Mariboru, ki so služile za zvezo med pilotom jadralnega letala v zraku in inštruktorjem na zemlji. Istega leta so v klubu preizkusili znanje telegrafije s 500 rezervisti za potrebe ljudske obrambe.

Klub je s svojimi člani in radijsko opremo redno sodeloval na vajah Civilne zaščite. Leta 1965, ko je Drava poplavlila del jugovzhodnega predela občine Tezno, je bilo sodelovanje potrjeno v resnični nevarnosti. Štiri klubske postaje so iz določenih točk na ogroženem ozemlju zagotavljale radijsko zvezo s štabom CZ. Za temi postajami so 52 ur neprenehoma dežurali: Dušan Leskovec, YU3CJ, Danilo Jus, YU3VT, Martin Perčič, YU3UGJ in Karlo Dvoršič, YU3UCP.

Leta 1970 je klub sodeloval s 17 klubskimi in osebnimi radijskimi postajami na veliki vaji vseh enot CZ. Na vaji je bila prvič instalirana amatersko izdelana radijska postaja v letalu Aerokluba Maribor. Z njo je pilot poročal o svojih opazovanjih z zraka. Postajo je klub podaril letalcem, ki so jo še dolgo zatem koristno uporabljali. V okviru vaje je klub praznoval 20. obletnico obstoja, med drugim tudi z radioamatersko razstavo v prostorih Elektro Maribor v Vetrinjski ulici.

V letih 1971 in 1972 se je v klubu praktično usposabljal okoli 70 tečajnikov, ki so morali obvladati delo z radijskimi postajami v sistemu zaščite pred točo v občinah Maribor in Lenart.

*KUP SRJ, člani tezenskega kluba v Železničarskem domu na Pohorju:
Anton Gliha, YU3CG, Zdenko Perpar, YU3UPZ in Bojan Kresnik, YU3OV*

Tudi v življenju tega kluba je bilo še marsikaj kar bi bilo vredno zapisati, vendar je le malo klubov te vrste, ki bi imeli sistematičnega kronista in bi uspeli ohraniti zapise o svoji zgodovini.

Predsedniki Radiokluba Tezno so bili: Andrija Kočar, Vlasto Vizjak, Dušan Leskovec, Stanko Vidovič, Danilo Jus, Dušan Klepej, Aleksander Pipan in Marin Ivasovič.

Radioklub Maribor

Od združitve klubov do 40. obletnice radioamaterstva v Mariboru

Radioklub Maribor Center je leta 1972 zašel v resno krizo. Prišlo je do usihanja vseh aktivnosti, članstvo se ni več znašlo v nastalih razmerah. Pravo nasprotje je bilo vzdušje v Radioklubu Tezno, ki je uspel obdržati določeno stalnost kadra, predvsem nosilce akcij in trajno aktivne sekcije. Že nekaj let prej vznikle pobude o združitvi obeh klubov so se ob soglasju članov obeh klubov pričele uresničevati. Do združitvene konference je prišlo 14. aprila 1973. Na njej so člani sklenili, da bodo v združenem klubu

- skrbeli za strokovno rast članov in si prizadevali pridobiti nove člane, zlasti mladino,
- dvignili raven operatorskega in tehničnega dela na vseh področjih KV in UKV in uvedli sistematičnost pri sodelovanju v tekmovanjih,
- poskušali posodobiti klubske naprave in jih stalno vzdrževati v brezhibnem stanju,
- ustanovili ali obnovili klubske sekcije v Rušah, Staršah in Lovrencu na Pohorju.

Funkcije v združenem klubu so sprejeli:

Aleksander Pipan, YU3NP predsednik, Dušan Cizej, YU3LF podpredsednik, Slavko Mihec, YU3UMH tajnik, Bojan Kresnik, YU3OV vodja vseh sprejemno oddajnih sekcij, Dušan Klepej, YU3VV vodja konstrukcijske sekcije, Rudi Praznik, YU3UF vodja izobraževalne sekcije, Ivica Bakovič, YU3GX gospodar, Jožica Vrečko, YU3DK blagajničarka, Marin Ivasovič stiki z JLA, Stane Prajnc, YU3DQ vodja sekcije YU3ABC, Vili Šprah, YU3TCR vodja sekcije YU3BUV, Franjo Majer, YU3MF vodja sekcije YU3DBJ, Štefan Roj, YU3ME vodja sekcije Ruše, Ciril Derganc, YU3AE vodja sekcije Starše in David Švikard vodja sekcije Lovrenc na Pohorju.

Ob združitvi je Radioklub Maribor štel 111 članic in članov v pestri strukturi, tako po poklicih kakor po starosti in ti so takoj pričeli uresničevati sklepe združitvene konference. Najprej so usposobili naprave za sekcijo YU3DVO v Lovrencu na Pohorju, katere delo pa je kljub temu kmalu zamrlo. Bolj uspešna je bi bila sekcija YU3DBJ na II. gimnaziji, v kateri je položilo izpite 8 novih operatorjev. Na I. gimnaziji je začasne prostore dobila sekcija YU3ABC, primerne prostore je bilo potrebno najti še za sekciji YU3DDE v Rušah in YU3DDL v Lenartu, katerih delo je zamrlo. V letu 1973 je bila nabavljena še nova radijska postaja Kenwood TS-515 za sekcijo YU3BUV na Teznem.

Naprave v sekciji YU3DBJ na Taboru

Leta 1974 je pričela delovati sekcija YU3DOX na Osnovni šoli Starše. Ciril Derganc, YU3AE in Drago Frangež, YU3NAX sta znala pridobiti mlade in na tečaj za operaterje se je prijavilo 11 osnovnošolcev . Sekcija se je kmalu uvrstila med najbolj aktivne v klubu. Mlade operatorje je bilo mogoče slišati na vseh valovnih območjih, uspešno so tudi tekmovali v vseh oblikah radioamaterskih dejavnosti. Še danes se nekateri s svojimi dosežki uvrščajo v sam vrh slovenskega radioamaterstva. Sekcija se je leta 1979 preoblikovala v samostojen klub.

Izpit za operatorje III. razred v Staršah. Mladi kandidati so bili: v prvi vrsti Mirjana Vršič; v drugi vrsti Zlatko Škerlak, Marko Derganc (sedaj S51DS), Mirko Sel (sedaj S51RE), Franci Škerlak in Darko Klajderič; v tretji vrsti Mojca Derganc, Marjan Kokol, Zoran Vobič, Ivan Dobnik (sedaj S51DI) in Franc Krajnc. Zadaj stojijo člani izpitne komisije: Vili Šprah, Drago Grabenšek (sekretar ZRS), Slavko Mihec, Drago Frangež, Aleksander Pipan in Drago Ozmec (učitelj praktičnega pouka na OŠ Starše).

V maju leta 1975 je dobil klub zamenjavo za neustrezne prostore bivšega Radiokluba Center v Tomšičevem drevoredu in se preselil na Partizansko cesto 12, primerno lokacijo v središču mesta. Člani so prostore kmalu uredili, največ seveda s prostovoljnim delom. Za nekaj opreme je denar še premogla klubska blagajna, Elektrokovina je odstopila 6 kompletov rabljenih svetilk in za daljše obdobje je klub dobil svoj sedež.

V sredini leta 1975 je bila opremljena učilnica za učenje telegrafije. Želje po primerni učilnici za

konstruktorske tečaje žal ni bilo mogoče uresničiti, so pa zaživele sekcije kluba v Selnici ob Dravi, v Pesnici, v Lenartu in v Račah. Novi Zakon o društvih je narekoval spremembe klubskih aktov, statuta in delno finančno-materialnega poslovanja. Klub je v tem letu sodeloval še z devetimi postajami in operatorji na veliki vaji Teritorialne obrambe *Pohorje '75* in prevzel organizacijo tradicionalnega spominskega tekmovanja *Pohorski bataljon*. Več kot dovolj za organizacijo, ki je bila ves čas odvisna samo od prostovoljnega dela njenih članov!

Člani združenega Radiokluba Maribor po letni konferenci v sedemdesetih letih pred tedanjim Domom družbenih organizacij.

Na Občnem zboru 25. aprila 1976 je bilo mogoče z zadovoljstvom ugotoviti, da klub izpolnjuje sklepe združitvene konference in da se delo v klubu odvija z ustaljeno rutino. V novi upravni odbor kluba so bili izvoljeni: Aleksander Pipan, predsednik, Bogomir Vrečko, podpredsednik, Vinko Grgič, tajnik, Jožica Vrečko blagajničarka, Štefan Roj gospodar, Anton Gliha vodja konstrukcijske sekcije, Bojan Sever, vodja UKV sekcije, Stane Prajnc, menedžer za diplome, Venčeslav Faletič, QSL menedžer, Vili Šprah, skladiščnik. Nadzorni odbor so sestavljali: Dušan Cizej, Slavko Mihec, Dušan Leskovec, Dušan Klepej in Bojan Wigele.

V sekcijah YU3DOX v Staršah, YU3DBJ na Taboru, YU3DVA v Selnici ob Dravi in YU3DPC v Pesnici so se leta 1977 razveselili novih sprejemno-oddajnih postaj Yaesu FT-101. Istega leta je začela delovati UKV sekcija na Teznem, njeni člani so vzpostavili živahen lokalni UKV promet in redni SKED imenovan "Mariborska UKV runda". V tej sredini se je rodila tudi ideja o postavitvi regionalnega FM repetitorja.

V letih 1977 - 1978 je bil v klubu organiziran prvi tečaj za E kategorijo operatorjev, za katerega je bilo veliko zanimanja. Takrat še ni bilo mobilnih telefonov in popularni so postali ročni FM sprejemniki-oddajniki, ki so omogočili UKV radijsko povezavo z družinskimi člani in prijatelji. Članstvo kluba je močno naraslo ter obdržalo določeno stalnost še naslednja tri leta, potem se je prvotno navdušenje umirilo. Večina E-kategornikov je pozabila na klub in članstvo v njem.

V Račah so v tem času pričeli s tečajem telegrafije, ki ga je vodil Dušan Cizej, YU3LF. Potem, ko je 12 operatorjev dobilo pooblastila za C kategorijo, je Krajevna skupnost Rače uredila prostore z ustrežno električno napeljavo in celo nabavila radijsko postajo FT-101. V jeseni leta 1980 se je iz imenitnega gradu v Račah oglasila nova sekcija z znakom YU3DLF. Zelo aktivni člani sekcije so se izkazali z delom na kratkih valovih in bili med prvimi sekcijami, ki so osvojile DXCC diplomu.

Delo v sekciji YU3DPC v Pesnici je pričelo usihati in oddajnik je bil z znakom vred preseljen v Šentilj. Organizacijo nove sekcije je prevzel Vilko Kikl, YU3SE, ki je vodil tečaj na OŠ v Šentilju, od februarja do junija 1982, ko je opravilo 6 tečajnikov izpite za operatorje. S pomočjo Marlesa, v katerem je bil Vilko zaposlen, so v eni od učilnic opuščene osnovne šole uredili ločen prostorček, ki ga je bilo mogoče ogrevati z električno pečico.

Nekaj časa je imel klub tri prav posebne sprejemno-oddajne sekcije. Iz ene od mariborskih vojašnic je občasno delovala sekcija YU3DAA, ki je bila prej samostojen klub. Ta je bila aktivna, kadar je v vojašnici služil rok kak mlad radioamater. Sekcija YU3DEC je delovala iz zgradbe PTT podjetja na Slomškovem trgu, od koder so njeni člani napeli dipol na zvonik stolne cerkve (!). Posebnost je bila še sekcija YU3DSM, ki je delovala v prostorih Društva slepih Maribor, operatorji pa so bili slepi in slabovidni člani tega društva in hkrati člani našega kluba.

Klub je imel občasno aktivnih kar 12 sprejemno-oddajnih sekcij, vendar se v njihovih dnevnikih ni nabralo mnogo več zvez kakor nekoč v dveh, YU3ABC in YU3BUV, v katerih se postaje včasih mnogo dni zapored sploh niso ohladile. S tem, ko je bilo na trgu vse več kvalitetnih, tovarniško izdelanih naprav se je pač delo za postajami iz klubskih selilo v domače prostore.

Klubsko delo kljub temu ni zamrlo, člani so še naprej z veliko vložene truda in iznajdljivosti ohranjali visoko raven klubskega življenja.

poklicna struktura in število članov		stari do 27 let			stari nad 27 let			število članov			
		1974	1977	1986	1974	1977	1986	1974	1977	1986	
dijaki in študenti		34	48		–	–		34	48	84	
kvalificirani in VKV		15	16		16	29		31	45	78	
tehnik in ost. akad. pokl.		5	11		10	13		15	24	88	
pripadniki JLA in LM		1	6		1	3		2	9	7	
ostali		3	6		4	11		7	17	28	
upokojenci		–	–		1	3		1	3	10	
SKUPAJ vseh		58	87	119	32	59	176	90	146	295	
število radijskih dovoljenj po razredih	leto	A	B	C	D	E	F	štev. operator.			
	1974	15	19	23	–	10	–	67			
	1977	14	33	49	12	12	–	108			
	1986	13	52	62	45	104	9	236			
število amaterskih postaj	leto	klubske			osebne			SKUPNO			
	1986	KV	UKV		KV	UKV		KV	UKV		
		10	8		42	47		52	55		
sprejemno-oddajne sekcije Radio kluba Maribor			YU3ABC - upr. kluba			YU3DDE - Ruše			YU3D01 - Rotovž		
			YU3BUV - Tezno			YU3DEC - PT T			YU3DPC - Šentilj		
			YU3DAA - JLA			YU3DLF - Rače			YU3DSM - Dru. slepih		
			YU3DBJ - Tabor			YU3DMO - Rotovž			YU3DVA - Selnica		

Aleksander Pipan, YU3NP je ob 40. obletnici tako uredil statistične podatke kluba

Do leta 1986 so bili predsedniki združenega Radiokluba Maribor: Aleksander Pipan, YU3NP, Dušan Klepej, YU3VV, Vinko Grgič, YT3CC (prej YU3TRI), Milko Ozmec, YU3HEO in Bojan Wigele, YU3WB.

Od štiridesete k sedemdeseti obletnici kluba

V obdobju med letoma 1986 in 1998 so klub kot predsedniki vodili Aleksander Pipan, S51NP, Jože Breščak, S51TN in Herman Jazbec, S51JH. Klub je še naprej domoval na Partizanski cesti 12. Tudi ob zgodovinski prelomnici, ko smo junija leta 1991 Slovenci dobili svojo državo, se v klubu, vsaj takoj in na zunaj, ni mnogo spremenilo. Naslednje leto je Mednarodna telekomunikacijska unija Sloveniji dodelila identifikacijsko predpono S5 in oktobra 1992 je klub dobil svoj novi klicni znak **S59ABC**. Ob istem času je začel veljati Pravilnik za delo amaterskih radijskih postaj, v skladu s katerim so vsi operatorji dobili nova dovoljenja in klicne znake.

V klubske prostore so tedensko, ali tudi pogosteje, zahajali člani, med srečanji izmenjevali izkušnje, kovali zamisli in se dogovarjali o njihovi izvedbi. Mnoge zamisli so se rodile tudi pri posameznikih ali v ožjih krogih tistih članov, ki so ukvarjali s kakšno specialnostjo. Predstavitev nekaterih uspešno izvedenih zamisli začenjamo na področju digitalne tehnike in zvez na zelo visokih in ultravisokih frekvencah.

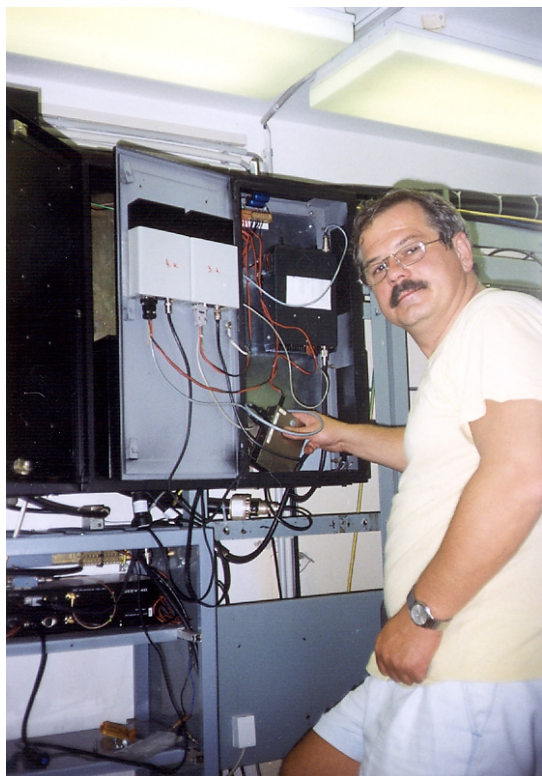
Leta **1986** se je tudi v Sloveniji pojavil **packet radio** (PR), radioamaterski digitalni komunikacijski protokol AX25, ki oddaljene računalnike med seboj brezžično poveže preko radioamaterskih postaj. Tako mikrofona na radioamaterski postaji zamenjava računalniška tipkovnica, zvočnik pa računalniški ekran. Med prvimi, ki se je v našem radioklubu spoznal s tem področjem je bil Ivo Ul, S51UL (takrat YU3UL). Z nekaterimi amaterji iz drugih klubov je med drugim pomagal postaviti drugi slovenski digipeater na Boču, ki pa je bil pomemben v mednarodnem smislu, saj je vzpostavil povezavo med italijanskimi in madžarskimi uporabniki packet radia. V jeseni 1987 leta je Ivo v klubu demonstriral PR zvezo. Za večino takrat prisotnih članov je bilo to prvo srečanje s tem načinom prenosa sporočil preko radijskih valov. Med posebej navdušenimi je bil Stane Koželj, S51NO (takrat YU3NO) in z Ivom sta poslej dolga leta sodelovala pri izgradnji in vzdrževanju PR omrežja. Še pred koncem leta 1987 sta na RTV oddajniku Pohorje postavila digipeater na 144.675 MHz. Po nekaterih mnenjih smo imeli med letoma 1995 in 2010 v Sloveniji najhitrejša in najbolje delujoča packet radio omrežja na svetu. Kaj vse je bilo za to potrebno narediti, preden je zanimanje za packet radio pričelo usihati, je Stane opisal na spletu <http://www.homemade.net/status.htm>. Pri tem ne gre spregledati odličnega sodelovanja z drugimi radioklubi, saj so na začetku pri delih sodelovali člani klubov Starše in

Levo: svitki debelih mikrovalovnih kablov s priključki so pripravljene za namestitve na stolp, desno: mikrovalovne antene za 1.2 GHz in za 2.4 GHz 40 m visoko na RTV stolpu.

Železničar, kasneje pa so bili najbolj aktivni člani radiokluba Študent. Širitev omrežja na severovzhodu Slovenije in povezave z ostalimi regijami so k sodelovanju pritegnile vse več klubov in posameznikov. Zato, da bi na Pohorju dobili zmogljivo vozlišče je bilo potrebno

izdelati kovinske omare, napajalne naprave, zgraditi, sestaviti in povezati kompleksno množico naprav med seboj in z antenami na stolpu. Pri antenah in kabljih je bilo potrebno upoštevati še zimske vremenske pogoje na visoki lokaciji in motnje drugih oddajnikov.

Levo: glavni sysop pohorskega PR vozlišča S55YMB Ivo Ul, S51UL

Desno: bela najvišja parabola na levi strani stolpa služi za PR povezavo na 2.3 GHz s Kumom.

PR vozlišče **S55YMB** na Pohorju je še sedaj velik komunikacijski sistem za frekvenčna območja 144 MHz, 434 MHz, 1,3 GHz in 2.3 GHz, saj ga sestavlja vozliščni računalnik, na njega so priključeni komunikacijski adapterji in modemi, specialne PSK radijske postaje, napajalniki, antenski kablji, filtri in antene na 40 m višine. Vse našteto smo zgradili sami. Na Pohorju deluje tudi APRS repetitor, ki lahko geografski položaj radioamaterske APRS postaje neprekinjeno prenaša v internetni prikazovalni sistem. Najbrž ni potrebno posebej omenjati, da izvedba takega sistema ni bila le tehnično zahtevna, ampak je bila tudi organizacijski in logistični podvig. Čeprav so del denarnih sredstev prispevali klubi in ZRS, so po realnih ocenah kakšno tretjino prispevali zainteresirani radioamaterji sami.

Po letu 1975 se je med radioamaterji pričela uveljavljati ozkopasovna frekvenčna modulacija – **FM** na frekvenčnih območjih od 144 MHz navzgor. Ugodno vzpostavljanje zvez na teh območjih, bodisi s stacionarnimi, ročnimi ali mobilnimi postajami, je bilo mogoče le preko repetitorjev. Že leta 1978 je začel na kanalu **R5** delovati repetitor **4N3MB**, plod prizadevanj članov iz več klubov. Repetitor je bil najprej nameščen na zgornji postaji vzpenjače, kmalu za tem pa na RTV oddajnem stolpu na Pohorju. Sestavljen je bil iz dveh postaj IC-240 in dveh anten. Zaradi motenj radiodifuznih oddajnikov, je bilo potrebno repetitor preseliti na razgledni stolp, kjer je še danes. Eden od pobudnikov za postavitvev repetitorja je bil zopet Stane, S51NO, ki je nato sodeloval pri njegovi gradnji in montaži. Stane je bil vse do leta 2006 tudi stalni vzdrževalec tega repetitorja.

Vzdrževanju in izpopolnitvam navkljub je bil repetitor nekega dne zastarel. Leta 2004 se je s

finančno podporo ZRS pričela negova celovita obnova, ki je trajala do konca leta 2006. Na razglednem stolpu na Pohorju sedaj deluje repetitorski sistem S55VMB, ki poleg repetitorja za 2 metra območje obsega še enega za 70 cm območje, papigo za 6 m in EchoLink. Pri obnovitvenih delih je spet prišlo do izraza dobro sodelovanje med člani študentskega in našega kluba.

Dolgoletna lokacija FM R5 S55VMB repetitorja na pohorskem razglednem stolpu.

To velja tudi za vzdrževanje, pri katerem vse do danes sodelujejo Ivo, S51UL, Stane, S51NO in Bojan, S52ME.

Na področju **amaterske televizije** je opravil pionirsko delo Bojan Majhenič, S52ME . Po njegovi zaslugi smo dobili v Mariboru lokalni **ATV repetitor S55TVM**. Z Zorkom Kraljem, S51IV sta ga 1982 namestila na opuščeni zgornji postaji smučarske sedežnice Habakuk. Posodobljen je v maju leta 2003 začel delovati v digitalnem načinu DVB-S in bil s tem prvi tak ATV repetitor v Sloveniji. Naj poudarimo, da so komercialne TV postaje na digitalni standard prešle šele deset let kasneje! Seveda tak uspeh ni ostal neopažen, Bojan si je prislužil pozornost medijev, objave v strokovnih revijah in posebno nagrado ZRS. Po privatizaciji pohorskih objektov je moral Bojan leta 2014 svoje naprave odstraniti.

V decembru leta 1998 je prišlo do pobude o organiziranju **klubskih SKED-ov na 144 MHz**, kakršni so bili priljubljeni tudi v drugih klubih. Pobudniki so želeli vzpostaviti mrežo postaj z izurjenimi operatorji, ki bi bila vzpostavljena enkrat tedensko ob isti uri. Dogovorili so se o vodenju in načinu dela v mreži. Prvi SKED je uspešno potekal 14. decembra 1998 in od takrat se ob ponedeljkih zvečer vse do danes javlja tudi več kakor 20 postaj.

Prvi sked 14. decembra 1998, Renato Dibelčar S55RD, Karl Seifried S57MFC in Silva Vizjak S52S

Delujoča mreža postaj se je že izkazala z uspešnim posredovanjem pri nabavi ustreznega zdravi- la za slepega radioamaterskega prijatelja iz Hrvaške, kar je bil na neki način preizkus dela v izre- dnih razmerah. Sicer so ponedeljkovi večeri na 2 m namenjeni izmenjavi novic o aktivnostih po- sameznikov in dela v klubu, sedanjí predsednik, Bojan, S52ME pa večkrat posreduje novice iz delovanja ZRS. Kot spodbudo in priznanje za redno udeležbo na SKED-ih izdaja klub diplomu. Prejme jo posameznik, ki se je v SKED-u javil najmanj 25 krat, za nadaljnje sodelovanje pa do- polnjuje z nalepkami. Posebne diplome je udeležencem SKED-ov klub podelil ob svoji 60. oble- tnici in ob petstotem SKEDU.

Leta 1998 je vodenje kluba spet prevzel Bojan Wigele, S53W. Takoj je pričel uresničevati svojo željo in zamisel, zgraditi **klubsko tekmovalno lokacijo**, opremljeno s kvalitetnimi sprejemno-oddajnimi napravami in dobrimi antenami. Po daljšem iskanju se je ponudila priložnost na Sv. Urbanu, kjer je bila družina Jošt pripravljena klubu odstopiti zemljišče v bližini vodnega zbiralnika. Točka je bila na primerni višini, dovolj daleč od električnih шумov urbanega okolja in še lep razgled je bil od tam. Bojan je v klubu takoj našel podporo in kar nekaj članov, ki so bili pripravljeni prijeti za delo. In zares so poprijeli, leta 1999 je tekmovalna lokacija pričela dobivati obliko in z mnogimi vloženimi urami prostovoljnega dela je zrasla je lična brunarica z antenskim stolpom.

Prva oprema v novo zgrajeni hišici:

Za UKV in 50 MHz: FT847, antene so stale na stebru Joštovega klopotca, 17 elementna Tonna za 2m in 5 elementna za 50 MHz.

Za KV: Yaesu FT-920 in mini-tri-bander antena na 12 m drogu, kasneje 3 elem. multiband bim in FD4 za 80 in 40 m.

Stojijo: Igor Vidovič S51C, Danilo Gradišnik S59O, Jože Breščak S51TN, Velko Galunič S57VG (prej S57JVG), Štefan Roj S51ME, Stane Prajnc S51DQ, Stane Koželj S51NO
Čepijo: Bojan Sever S57M, Bojan Wigele S53W, Marko Praprotnik S57MPU, Vojko Gerželj – Mentor, Rudi Osonkar S57RO (prej S57URP), Karel Seifried – Čarli S57MFC

Gradnja brunarice je bila na spomeniško zaščitenem območju in žal ni imela ustreznih soglasij. Kmalu so pričele prihajati odločbe o zaustavitvi gradnje in celo rušenju. Bojanu je uspelo s pritožbami zaustavljati postopke kar dve leti. Seveda je ta papirna vojna zahtevala neskončno tekanje po uradih in naporno iskanje rešitev z veliko iznajdljivosti.

Naša brunarica se je leta 2000 mednarodno uveljavila. Slovenija je kot prva država izven ZDA gostila Svetovno ekipno radioamatersko prvenstvo (WRTC), v katerem je tekmovalo 53 ekip iz 25 držav in ena od lokacij tekmovanja je bil Sv. Urban. Ekipo s klicnim znakom S583D sta sestavljala Frank, DL2CC in Felix, DL5XL. Člani kluba so jima pripravili dobrodošlico, odojka za kosilo in postavili kratkovalovno anteno v skladu s predpisi tekmovanja. "Naša" tekmovalca sta na koncu zasedla 31. mesto, zagotovo pa jima je še dolgo ostalo v spominu gostoljubje, ki sta ga doživela pri nas.

Ekipo s klicnim znakom S583D sta sestavljala Frank, DL2CC in Felix, DL5XL.

V brunarici in okoli nje je bilo kar naprej živahno, okolica, notranjost in oprema so nenehno doživljali izboljšave. Vse večkrat so se člani kluba udeleževali tekmovanj in dosegali pri tem dobre rezultate. Uradnih postopkov vseeno ni bilo mogoče ustaviti in leta 2002 je bila izdana odločba o rušenju. Bojanu je dejansko rušenje uspelo preprečiti samo dan preden je bilo napovedano! Joštovi so ponudili nadomestno lokacijo na istem zemljišču, s katero se je Zavod za zaščito kulturne dediščine strinjal, Bojan pa je za novo lokacijo začel pridobivati še vse ostale potrebne dokumente. Sledilo je še eno dolgo obdobje prebijanja skozi zakonske predpise, meritev in inšpekcij

na terenu in obiskov po uradih. Klub je leta 2004 končno dobil gradbeno dovoljenje za brunarico in antenski stolp. Lahko se je začela selitev na novo lokacijo. Ne kakršnakoli! Skupina

članov je staknila glave, se odločila za dvig celotne brunarice z obstoječe temeljne plošče in njen prevoz na novo, oddaljeno kakšnih 80 m. Logistični podvig je bil uspešno izveden 10. junija 2004. Kako, vsaj na trenutke, dramatičen je bil, lahko povedo samo fotografije. Isti dan so člani postavili na pripravljeni temelj še 18 m visok antenski stolp, akcija, ki bo še dolgo ostala v spominu!

S pomočjo avto dvigala smo prestavili celo brunarico na novo mesto, potem pa še na isti način takoj zraven brunarice dvignili 18 m visok stolp na pripravljen betonski temelj, glej naslednjo sliko.

Po preselitvi brunarice je bilo potrebnih dosti pridnih rok pri postavitvi ozemljitve, strešnih odtokov, drenaže, planiranje terena, dokončne ureditve okolice in notranje opreme.

V letu 2005 je med aktivnostmi članov kluba izstopalo sodelovanje na **vaji Vlak 2005**, ki je bila sredi oktobra pripravljena v okviru sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Temeljni namen vaje je bil preveriti hitrost, usklajenost in učinkovitost delovanja sil za zaščito, reševanje in pomoč pri reševanju in pomoči v večji železniški nesreči. Koordinator med organizatorjem vaje, Upravo RS za zaščito in reševanje, in ZRS je bil Stane, S51NO. Zato, da bi zagotovil ustrezno usposobljeno ekipo, je k sodelovanju povabil še člane radioklubov Študent in Starše. Ekipe z različnimi nalogami so tako delovale na treh lokacijah v bližini prizorišča vaje, na Koroški progi ob Magdalenskem parku. S strehe bolnišnice so Ivo, S51UL, Stane, S51NO in Aleš, S56SAC vzpostavili 1,2 Mbs internetni gateway preko AX25 prenosne packet radio hrbtnice za brezžično Motorolino WI-FI omrežje Canopy. Iz Magdalenskega parka so vzpostavili 19,2 kbs packet radio povezavo za prenos binarnih datotek v Center za obveščanje RS v Ljubljani, s katero je upravljal Ivo, S51UL. Z iste lokacije je s kratkovalovno postajo na 3,7 MHz z ljubljanskim centrom vzpostavil SSB zvezo Ivan, S51DI. Bojan, S52ME in Zorko, S51IV sta na železniški prehod na Ljubljanski cesti namestila kamero in prenašala slike preko ATV repetitorja na Pohorju. Zaradi okoliščin, ki jih radioamaterji niso mogli predvideti, je prišlo do nekaj spodrseljajev, vendar so vse ekipe pokazale, da zmorejo opraviti postavljene naloge.

V okviru Dni zaščite in reševanja je bil takoj po vaji na Grajskem trgu postavljen šotor, v katerem je imela Zveza radioamaterjev svojo stojnico. Stane, S51NO, Ivan, S56UEI, Ivo, S51UL, Andrej, S56ZWH, Aleš, S56SAC, Andrej, S56WAN, Veljko, S57VG in Rudi, S57RO so razpostavili informativni material in naprave, s katerimi so prikazali razvoj radioamaterskih dejavnosti. Pred petintridesetimi leti doma izdelani UKV postaji je stal nasproti sodoben avtomatski packet radio sistem. Največ pozornosti so delovanju sodobnih naprav posvetili starejši radioamaterji, od katerih nekateri niso več aktivni. Mediji, ki so vaji Vlak 2005 sicer posvetili veliko pozornosti so vlogo radioamaterjev v njej in našo stojnico kar spregledali. Mimo stojnice so hodili

tudi ljudje iz javnega in političnega življenja. Edino mariborski župan Boris Sovič in minister za okolje Janez Podobnik sta se ustavila ob njej. Razočaranje, potem ko so radioamaterji edini na vaji sodelovali s svojo zasebno opremo, porabili svoj dopust in vložili še dodatna sredstva iz lastnega žepa.

Razočaranje je prinesla tudi izguba klubskih prostorov. Stavbo na Partizanski cesti, v kateri je imel klub svoje prostore zadnjih petindvajset let, je občinska uprava prodala zasebniku in ta jo je začel obnavljati. Radioklubu je začasno dovolil le še uporabo enega prostora, v katerega je bilo potrebno stlačiti vso opremo, naprave, arhiv in knjižnico. Tudi ta prostor smo morali izprazniti do novega leta 2006, nadomestnega prostora pa še nismo našli. Po uspešnem sodelovanju naših članov v vaji Vlak 2005, je Stane, S51NO ta problem omenil v zaključnem poročilu z vaje in v tisti tesnobni situaciji je rešitev ponudila Uprava RS za zaščito in reševanje ali bolje rečeno, vodja njene mariborske izpostave, gospa Ivanka Grilanc. Klubu je ponudila v uporabo sorazmerno velik prostor v bivši vojašnici na Ulici Pariške komune. Vanje se je preselil v začetku januarja 2006. Žal je šlo le za začasno rešitev, saj prostor ni imel dnevne svetlobe in ogrevanja in ne možnosti za postavitve anten.

Na redni skupščini 21. aprila 2006 je klub dobil nove organe vodenja. V upravni odbor so bili izvoljeni Bojan Majhenič kot predsednik, Rudi Osonkar kot podpredsednik, člani odbora pa so postali Boštjan Sever, Andrej Šega, Velko Galunič, Danijel Grubor in Marko Praprotnik. V nadzorni odbor so bili izvoljeni Bojan Sever kot predsednik, Jože Breščak in Silva Vizjak pa kot člana. Na skupščini so bile potrjene tudi nekatere spremembe v Pravilih kluba.

Brunarica na Sv. Urbanu je medtem postala prava tekmovalna postojanka. Z izkušnjami so se razvijale vedno nove zamisli o izboljšavah in dopolnitvah opreme. V avgustu 2006 so tako člani poleg KV anten namestili še novi anteni za 2 m in 70 cm valovno dolžino. Obe so člani uspešno preizkusili že v UKV tekmovanju v začetku septembra.

Marko Derganc S51DS sestavlja več elementno kratkovalovno anteno

Marko Praprotnik S57MPU pritrjuje to KV anteno na vrh stolpa.

Zorko Kralj S51IV sestavlja jagi anteno za 2 metra, Marko Praprotnik S57MPU pa jo na vrhu stolpa namešča v pravi položaj.

Bojan Wigele S53W pa že ugotavlja kako delujejo nove UKV antene in kako letijo DX-i.

Vkljub temu, da je bila že nekaj časa "poskusno" v uporabi, brunarica še ni doživela uradne otvoritve. In kdaj bi bil za to primernejši trenutek, kakor ob **praznovanju 60. obletnice** kluba? Na lep jesenski dan tudi o lokaciji ni bilo dvoma, vinotoč Jošt je bil najboljša izbira. Na jubilejno proslavo je 30. septembra 2006 prišlo več kakor trideset članov kluba in gostov. Posebna čast je bila prisotnost sekretarja ZRS Draga Grabenška, S59AR in mariborskega župana Borisa Soviča. Prisotne je najprej pozdravil predsednik kluba Bojan Majhenič in v svojem govoru orisal razvoj radioamaterstva v Mariboru. Sledil mu je pozdravni govor sekretarja ZRS. Župan se je v uglajenem nagovoru izkazal kot poznavalec radioamaterstva in v imenu Mestne občine Maribor klubu podelil jubilejno priznanje. Za njim se je Silva Vizjak, S52S v imenu vseh članov zahvalila tistim klubskim kolegom, ki s svojim delom nadpovprečno pripomorejo h klubskim dejavnostim in uspehom, vzgajajo nove kadre in skrbijo za klubsko ime in imetje. Vsem aktivnim članom, gostoma in družini Jošt je predsednik kluba razdelil spominske plakete. Prisotni so se nato od vinotoča podali k brunarici, kjer je župan simbolično prerezal trak, ki je zapiral vhod vanjo, s čimer je bila klubska tekmovalna lokacija tudi uradno odprta. Seveda je bilo treba temu nazdraviti in še zagristi v potico, ki jo je spekla Silva. Živahni pogovori so nadaljevali za obloženimi mizami vinotoča.

Jubilejna obletnica Radiokluba Maribor kot najstarejšega kluba v državi seveda sovпада z jubilejno obletnico Zveze radioamaterjev Slovenije. Na svečanosti ob 60. obletnici naše krovne organizacije so tako priznanje prejeli klub in trije njegovi zaslužni člani, Bojan Majhenič, S52ME, Stane Koželj, S51NO in Zorko Kralj, S51IV.

Marca leta 2007 je klub dobil **nov sedež** v Domu reševalcev v **Pekrah** pod Pohorjem, ki se sedaj imenuje Izobraževalni center Uprave RS za zaščito in reševanje. Znova je šlo za razumevanje in zaslugo vodstva Uprave, ki je znalo prislunhiti argumentom našega predsednika. Odročnost nove lokacije so nadomestile očitne prednosti. Z minimalnimi stroški imamo na voljo ogrevan klubski prostor, občasno pa lahko uporabimo še učilnice, avditorij in jedilnico. V centru imajo sedež še nekatere druge organizacije s področja zaščite in reševanja, v njem pa potekajo izobraževanja, ki so v pristojnosti Uprave.

Novi klubski prostor je mogoče izkoristiti celo kot učilnico za manjše število slušateljev. Stane, S51NO je v njej že oktobra vodil krajši tečaj za operatorje A in N razreda. Med desetimi, ki so uspešno opravili izpit, sta si bila po letih najbolj narazen 79-letni Anton in 14-letni Martin.

Kakor v vzpodbudo novincem, se je Marko, S51DS le nekaj tednov kasneje s Sv. Urbana udeležil tekmovanja WWDXC. V tekmovanju, ki je eno od največjih v svetovnem merilu, je s klubskim znakom S59ABC zasedel 5. mesto na svetu, 4. mesto v Evropi in bil seveda prvi med Slovenci. To je bila samo ena od Markovih mnogih odličnih uvrstitev, ki bodo poleg dobrih uvrstitev drugih tekmovalcev v drugačnih tekmovanjih, vedno bolj potrjevale pravilnost odločitve in upravičile napore pri gradnji klubske tekmovalne lokacije.

Že naslednje leto je ob brunarici zrasel **še en antenski stolp**. Stolp, ki je sicer stal na prvotni lokaciji brunarice, je nekaj časa na novi lokaciji ležal neuporabljen in aktivisti so ga sedaj želeli uporabiti za namestitve UKV anten. Kljub temu, da je za 6 m nižji od novega, je bilo potrebno zanj pripraviti globok čvrst temelj in ga nanj tudi pravilno pritrditi. Naslednje fotografije povedo nekaj o žuljih, ki so si jih nekateri pridelali s krampom in lopato in o vrtoglavi višini, na kateri so potem še nameščali antene. Stolp s svojimi 12m navsezadnje le ni prav nizek. Zaključek pa tak kot vedno, druženje in zadovoljstvo po opravljenem delu.

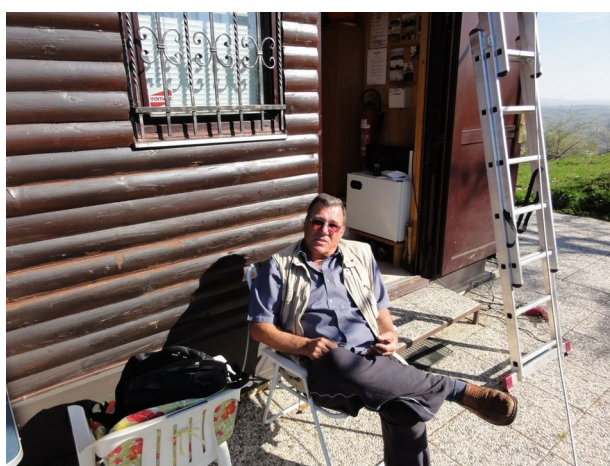
V ponedeljek 7. julija **2008** je Silva, S52S vodila **500. klubski SKED** na 2 m. V brunarici se je ob jubileju zbralo nekaj tistih članov kluba, ki jim je SKED posebej pri srcu. Silva, ki se je točno ob 19:00 UTC oglasila na frekvenci 145,55 MHz in pozdravila sodelujoče postaje, je prevzel mikrofon predsednik Bojan. Poudaril je, da v domala 10 letih SKED ni niti enkrat samkrat izostal. Najprej so ga vodili Čarli, S57MFC, Renato, S56VDI in Silva (takrat še kot S57MSI). Sledila sta jim Danilo, S54L (prej S56ELD) in Jože, S56AJM, v času dopustov pa sta vskočila Igor, S51C in Rudi, S57RO. Ne samo vodenje, tudi lokacija kontrolne postaje sta se nekajkrat spremenila, sedaj SKEDe že mnogo let vodita Danilo, S54L in Silva, S52S kar od doma.

Veliki stolp je leta 2009 dobil novo usmerjeno KV anteno, OptiBeam OB12-4. Marko, S51DS je novo anteno preizkusil v novembrskem CQ WWDX tekmovanju in bil navdušen nad izboljšavo, predvsem nad učinkovitostjo na območju 7 MHz. V sicer slabih pogojih je vzpostavil 2937 zvez in bil z 18. mestom na svetu najboljši Slovenec v tekmovanju.

Naša brunarica je leta 2011 dobila novo strešno kritino, vertikalno anteno za 3,5 MHz in WiFi povezavo, za katero so se trudili fantje iz Wlan Slovenija, pomagali pa so iz našega kluba Ivan S51SI, Velko S57VG in Ivan S51UL. Kakor vedno, z nesebičnim angažiranjem nekaterih članov.

Nameščanje WIFI povezave na stolp. S to akcijo je naša tekmovalna postojanka dobila internetno povezavo, s katero lahko nadziramo video kamere in daljinsko krmilimo radijske postaje.

Na povabilo Slovenske vojske se je klub od leta 2013 naprej udeleževal majskega Dneva odprtih vrat v Vojašnici generala Maistra. Člani so v šotoru pripravili opremo in gradivo, s katerim so obiskovalcem prireditve prikazali našo dejavnost. Tudi tukaj je prišlo do sodelovanja s študentskim radioklubom S59DXX.

Dan odprtih vrat v Kadetnici, predstavitev dejavnosti Radiokluba Maribor, Radiokluba Študent in REPS.

Zadnji dve leti v klubu oživljamo **ARG dejavnost**. Pobudnik in gonilna sila pri tem je Zdenko, S51WQ. Najprej je začel pripravljati in popravljati svojo in klubsko opremo za goniometriranje, ki je že dolgo samevala. Na njegovo ponudbo, da bi s to dejavnostjo seznanil osnovnošolce, sta se odzvali vodstvi osnovnih šol v Limbušu in na Tezmem. Na obeh šolah in pri limbuških tabornikih je naletel na dober sprejem tudi pri otrocih, ki so potem z navdušenje šli v "lov na lisico". Opogumljen je s tehnično in organizacijsko podporo našega povsod prisotnega predsednika nadaljeval.

Na taboru devetošolcev Osnovne šole Trnovo je na željo organizatorjev pripravil predstavitev radioamaterstva, posebej amaterskega radio-goniometriranja kot ene od dejavnosti našega konjička in organiziral tekmovanje ob Bohinjskem jezeru. Pozitiven odziv osnovnošolcev, ki so se do podrobnosti zanimali za predstavljeno tehniko, je Zdenka tako navdušil, da je v svojem članku o tem dogodku v glasilu CQ ZRS (Letnik XXVI – št. 3-4/2016) zapisal: "Mladina je željna znanja. Stopiti je treba v njihov svet in jim pokazati našega!".

Zdenko poskuša vstopiti v še en svet. Poskusil je že lov na lisico s slepimi! V sodelovanju z mariborskim Društvom slepih in slabovidnih bo morda uspel narediti še kaj več kot samo poskus ali dva.

Zdenko Perpar S51WQ je seznanil člane Društva slepih z lovom na lisico. Z istim namenom je obiskal tudi tabor devetošolcev v Bohinju.

V isti številki tega glasila je Bojan, S52ME opisal, kako je potekal Poletni tabor mladih, ki ga organizirata Zveza organizacij za tehnično kulturo in Zveza radioamaterjev. ZOTKS je prevzela pokroviteljstvo tabora, vodstvo Izobraževalnega centra URSZR, v kateri domuje klub, je omogočilo uporabo prostorov za bivanje in učenje, naši člani pa so sestavili natančen urnik enotedenskega tabora in izvedli vse predvidene aktivnosti. Poskrbeli so za program učnih ur, poučne popoldanske izlete in seveda prehrano. Vsak od devetih udeležencev je dobil spajkalno postajo, ščipalke, kit LED elektronske kocke in kit ARG sprejemnika za lov na lisico ED 3500. Do zaključnega tekmovanja so te sprejemnike vsi udeleženci pravilno sestavili. Pouk in praktično delo so vodili Zdenko, S51WQ, Bojan, S52ME, Zorko, S51IV, Ivo, S51UL in Stane, S51NO. Tekmovanja, ki ga je pomagal pripraviti Andrej Žnidarič iz Radiokluba Prlek, se je udeležil tudi Franci Žankar, S57CT, ARG menedžer ZRS.

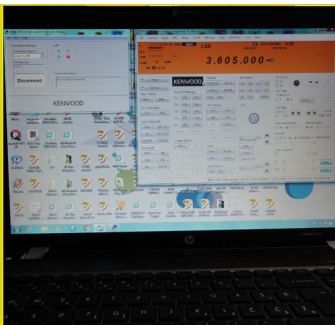

Še ena tehnična novost dobiva vse jasnejšo podobo in utegne kmalu postati uporabna, daljinsko upravljanje radijske postaje na Sv. Urbanu. Pobudo je dal Bojan, S52ME leta 2015 in skupaj s Sandijem, S54S sta tam poskusno namestila prvi RTX modem. Pozneje se jima je pridružil še Ivo, S51UL in sistem dogradil z daljinskim nadzorom, rezervnim napajanjem in s sistemom za daljinsko obračanje antene. Nekoč, kmalu bo mogoče naprave na tekmovalni postojanki uporabljati od doma...

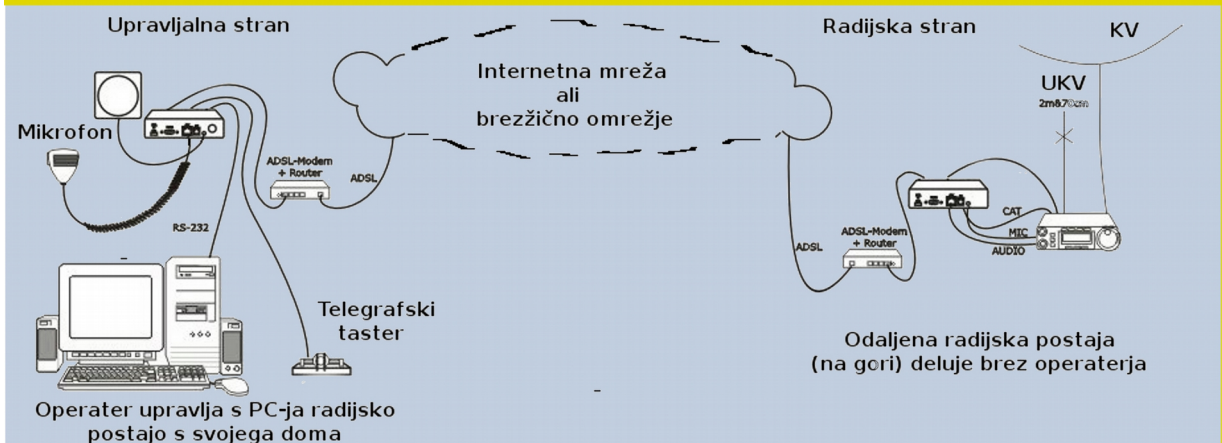
Upravljanje oddaljene radijske postaje s pomočjo računalnika

Prikaz podatkov in zveze na monitorju računalnika

Oddaljena radijska postaja deluje brez posadke, upravlja jo računalnik

Vsi dosežki, tisti bolj odmevni, ki smo jih omenili in tisti neomenjeni pa zato nič manj pomembni, so si v nečem podobni, vanje je bilo vloženih mnogo ur dela in veliko materialnih sredstev, za njihovo izvedbo so bili potrebni iznajdljivost, široko teoretično znanje in praktične spretnosti, vse od grobih mehanskih do finih elektronskih del. Vsi, ki neumorno delujejo v klubu in za klub bodo brez zadržkov rekli, da je bilo vse vloženo poplačano z veseljem in ponosom, ko je zamisel zaživela kot delujoča posamična naprava ali kompleksen sistem.

Portreti

V tej rubriki predstavljamo nekatere člane kluba, katerih dejavnosti ali dosežki se zdijo posebej zanimivi. Pred pričetkom pisanja zbornika smo pričakovali, da bo rubrika bolj bogata in bolj pestra, saj vemo, da bi si zapis v njej zaslužil marsikateri od naših članov, vendar so nam člani poslali le malo prispevkov o sebi in rubrika ostaja relativno skromna. Nekaj tistih, o katerih bi si želeli obširnejši zapis, pogosto omenjajo druge strani zbornika in tako njihovi dosežki ali zavzeto sodelovanje v klubskem življenju vseeno ne bodo šli v pozabo.

Družina Derganc

V Sloveniji imamo kar nekaj družin, v katerih se je ali se še z radioamaterstvom ukvarja več njenih članov, v nekaj primerih pa kar vsi po vrsti. Dergančevi so ena takih "radioamaterskih" družin. V preteklosti je bilo na radijskih valovih slišati vse štiri njene člane, poleg Cirila še njegovo soprogo Danico, sina Marka in hčerko Mojco. Člani našega kluba so bil do leta 1979, ko se je sekcija YU3DOX v Staršah preoblikovala v samostojen klub, Ciril in Marko pa sta že mnogo let spet naša člana.

Začeti je treba seveda s **Cirilom**, S51AE (prej YU3AE), ki upravičeno velja za enega slovenskih radioamaterskih pionirjev, kar lahko pravzaprav razberemo že iz njegovega klicnega znaka. Svojo prvo zvezo s klubske postaje na ljubljanskem nebotičniku je Ciril naredil še kot dijak Srednje tehniške šole v Ljubljani leta 1951. Leto zatem je bil med služenjem vojaškega roka med ustanovitelji radiokluba v Požarevcu. Kot mlad uslužbenec Splošne plovbe je leta 1955 odločilno pripomogel k ustanovitvi radiokluba YU3HIJ v Piranu. S pristrčnim zapisom so se ga kot ustanovitelja in mentorja spomnili pisci zbornika ob 50. obletnici tega kluba (*Iz morja radijskih valov, Piran: Radio klub Piran, 2006*). S Cirilovimi selitvami za kopenskimi službami po Sloveniji lahko kar nadaljujemo naštevaje, kje vse je bil med ustanovitelji kluba ali sekcije. Tako je bil v Semiču leta 1961 eden od dveh ustanoviteljev radiokluba YU3ACA, v kroniki iz prvih štiridesetih let življenja našega radiokluba pa smo ga že omenili kot enega ustanovnih članov sekcij YU3DDE v Rušah in nato YU3DOX v Staršah. Samo naštevaje je v tako bogatem življenju seveda premalo, saj je v vseh klubih zapustil svoj pečat skromnega, vendar nikoli mirujočega člana. Morda zato, ker sta nam še najbližje čas in kraj, se vsi še najbolj spominjamo njegovega delovanja v Staršah. Tam je leta 1974 pod njegovim vodstvom devet osnovnošolcev, starih od 10 do 14 let opravilo operatorske izpite (Takratnega C razreda, ki je zahteval znanje telegrafije!) in sedlo za klubsko postajo. Bili so najmlajši radioamaterji v Jugoslaviji in navdušenje nad njimi še zdaleč ni ostalo omejeno na Starše. O njihovem delovanju poročala Radioamater, takrat glasilo Zveze radioamaterjev Jugoslavije, mariborski Večer in še nekaj drugih.

Ciril si je kot pomorščak na ladjah piranske Splošne plovbe služil kruh v dveh obdobjih in v tem času doživel nekaj prelomnic v razvoju našega ladjarja in v razvoju pomorskih radijskih komunikacij. Kot asistent in radijski častnik je v sredini petdesetih let plul na prvi slovenski čezoceanski ladji "Rog", za konvoje II. svetovne vojne grajenem parniku, s tistem času razvoja primerno radijsko postajo. Leta 1959 je bil v prvi posadki ladje "Piran", takrat največje in najsodobneje opremljene ladje za suhe tovore v jugoslovanski trgovski mornarici. Ob koncu osemdesetih let je potem na novejših ladjah že upravljal s satelitskimi sistemi, ki so najavili zaton poklica radijskega častnika.

Na ladji "Rog" si je Ciril naredil svoj prvi 3-vatni amaterski oddajnik in leta 1955 z njim začel vzpostavljati zveze kot YU3AE/MM. Takrat je bil to edini jugoslovanski znak s pripono /MM in najbrž ni treba omenjati, kakšna gneča je nastala na frekvenci, na kateri je oddal svoj CQ!

Malemu oddajniku, ki je neslavno končal zaplenjen v skladišču reške carine, je sledil inovativni tranzistorski QRP oddajnik. Klub majhni moči svojih prvih oddajnikov je bil vedno v stikih s slovenskimi amaterji in preko njih celo za medije poročal o prvem potovanju kake slovenske ladje okoli sveta.

Seveda je v času, ko je plul, vzpostavil nič koliko zvez z radioamaterji po vsem svetu, z nekaterimi stkal bolj pristne odnose, jih obiskal na njihovih domovih, ali pa so oni njega obiskali na ladjah. Na tistem zgodovinskem potovanju ladje "Rog" so pristanek ladje omenjali časopisi na Japonskem in Kitajskem, o Cirilovem obisku japonskih radioamaterjev pa je izšel celo članek v njihovem glasilu. Kar dolgo bi lahko naštevali kraje in radioamaterske prijatelje, ki jih je Ciril spoznal na svojih potovanjih. Namesto naštevanja je bolje omeniti njegovo knjigo (*Na morja široki cesti, Maribor: Kapital, 2004*). V njej je nanizal tiste prigode, ki delajo življenje pomorščakov tako posebno, amaterske naprave, ki jih je zgradil in zveze, ki jih z njimi vzpostavil. Bogato ilustrirano in dokumentirano knjigo so popestrili tudi zapisi soproge Danice, ki je občasno plula z njim in sina Marka, ki ga je prav tako zaneslo na morje.

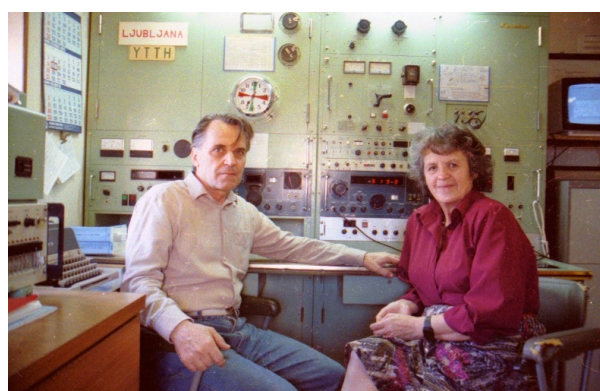
Vsi, ki Cirila poznamo, se še vedno razveselimo, kadar iz sprejemnika zazveni njegov značilni titaaa-tit. Z mehanskim tasterjem seveda!

Cirilova pokojna soproga **Danica**, se je z radioamaterstvom začela aktivno ukvarjati potem, ko je videla, da poleg moža tudi oba otroka vse več časa posvečata napravam, antenam, in ti-tatom, ki zvenijo iz zvočnikov. V začetku leta 1975 je v telefoniji vzpostavila prvo zvezo in se tako navdušila, da je še isto leto začela na KV voditi jugoslovanski YL SKED, ki ga je nato vodila vse do leta 1977. Sprva se je oglašala s Cirilove postaje kot YU3AE/Y, kasneje pa s svojim znakom **S51QY**.

Potem, ko se je Ciril po približno dvajsetih letih na kopnem spet vkrcal na ladjo, sta bila lahko skoraj vedno v stikih na kratkih valovih. Takrat so bili telefonski pogovori z ladjami zelo dragi in marsikatera žena pomorščaka, s katerim je plul Ciril, je z Daničino in Cirilovo pomočjo lahko govorila s svojim možem zastonj. Nekoč sta, ona doma in Ciril na ladji, posredovala pri pomoči eni od jugoslovanskih himalajskih odprav, ki se je znašla v težavah.

Ciril leta 1955 kot asistent v radijski kabini p/l Rog, YTBR, prve slovenske čezoceanke

Ciril, YU3AE/MM s soprogo Danico, YU3QY/MM v radijski kabini m/l Ljubljana, YTTH leta 1989

Po upokojitvi je Danica večkrat potovala s Cirilom po svetovnih morjih. Takrat, ko je bil ob istem času na ladji tudi sin Marko, je hčerka Mojca od doma vzdrževala družinske radijske stike. Skoraj ves čas so bili vsak na svojem koncu sveta, zato je bilo potrebno za zveze uskladiti čase različnih časovnih con, frekvence zaradi različnih pogojev razprostiranja radijski valov in še kaj. Vsi so pridno vrteli gumbce na svojih postajah, Mojca je sem in tja obračala še anteno in družina

izurjenih radioamaterjev je redno izmenjevala novice.

Danica je preminila leta 2004, ko je Ciril pisal zadnja poglavja svoje knjige, ki jo je tudi posvetil svoji zvesti življenjski sopotnici.

Med pionirčki, ki so leta 1974 v Staršah opravili operatorske izpite (Le kako bi lahko bilo drugače?) sta bila seveda tudi Marko in Mojca.

Marko, S51DS (prej YU3DS) se je v svojem zapisu v Cirilovi knjigi opravičil, ker je za naslov izbral "obrabljeni rek", da jabolko ne pade daleč od drevesa. Sploh ne zveni obrabljeno, še kako primeren se zdi!

Že kot zelo mlad se je Marko izkazal z vrhunskimi rezultati na radioamaterskih tekmovanjih. Revija Radioamater je leta 1976 poročala, da je bil Marko, člana Radiokluba Maribor na QRQ tekmovanju prepričljivo najboljši v državi. S 13. Zbora radioamaterjev Jugoslavije na Tjentištu je časnik Večer poročal: 1. mesto Marko Derganc – državni prvak tako v telegrafiji kot v kategoriji mladih konstruktorjev. V času služenja vojaškega roka je bil proglašen za najboljšega telegrafista svojega armadnega območja.

Marko je navsezadnje uresničil svoje otroške sanje, da bo postal pomorski telegrafist in se podal v pustolovščine, o katerih je pripovedoval oče. Na m/l Velenje je leta 1984 opravil asistentski staž in v Splitu častniške izpite. Plovbo je zaradi študija na elektrotehniški fakulteti najprej za nekaj let prekinil, nato pa sedem let plul na različnih ladjah Splošne plovbe. In kot smo že omenili, tudi Marko je s seboj prevažal amatersko postajo. Zanimiva srečanja z amaterji, s katerimi je najprej vzpostavil zveze niso izostala. Nekoč je gostoval celo v radijski postaji znamenite potniške ladje "Queen Mary", ki je kot atrakcija privezana v kalifornijskem Long Beachu.

Marko, S51DS v tekmovalnem elementu

Marko že dolgo ne živi več v Mariboru, vendar kot član našega kluba in s klubskim klicnim znakom z Urbana redno tekmuje v velikih mednarodnih tekmovanjih. V jubilejnim letu ves čas uporablja naš jubilejni klicni znak **S570ABC**, kar mu zagotovo ne olajša dela v tekmovanjih, za katera so primerni čim krajši znaki. Kako uspešen je pri tem, dokazujejo priznanja z imenitnimi uvrstitvami v svetovnem merilu. Naj naštejemo le nekatere iz zadnjih nekaj let:

CQ World Wide Dx Contest: najboljši rezultat leta 2012 - drugo mesto v Evropi, leta 2011 tretje, leta 2014 pa osmo mesto.

CQ World Wide WPX Contest: najboljši rezultat leta 2012 - drugo mesto v Evropi, leta 2015

tretje in leta 2014 četrto mesto.

Worked All Europe Dx Contest: leta 2011 peto mesto, 2012 in 2010 pa šesto v Evropi.

Russian DX Contest: leta 2012 drugo mesto na svetu, leta 2015 pa šesto.

S priznanji, ki jih je za klub prejel Marko, je dodobra okrašena stena naše tekmovalne postojanke na Sv. Urbanu

Mojca (nekdaj YU3AE/Y, YU3HMD, S51TQ) pravi, da je radioamaterstvo prisotno že v njenih najbolj zgodnjih spominih. Pri rosnih desetih letih je položila izpit za C razred in le leto kasneje za B razred. Časnik Večer s Tjentišta leta 1976 ni poročal le o Marku, v nadaljevanju je bilo zapisano... sestra Mojca je pri 12-ih letih zasedla odlično 11. mesto v telegrafiji in v tekmovanju mladih konstruktorjev dobila posebno priznanje za najlepše opravljeno delo s spajkalnikom. Sledila so leta, ko je bila zelo aktivna na kratkih valovih. Čeprav je vedno zelo rada spala, so jo DX-i v telegrafiji spravili iz postelje tudi sredi noči!

Mojca sedaj ni več aktivna operaterka, vendar rada pove, da je radioamaterstvo vse do danes igralo v njenem življenju pomembno vlogo. Tako je kot najstnica rada brenkala na akustično kitaro. Konstruktorske ročne spretnosti so ji prišle še kako prav takrat, ko ji babica za maturo podarila električno kitaro, oče Ciril pa priskrbel načrte in material, s katerim si je lahko sama zgradila mali ojačevalnik. Zadoleno je po celi soseski!

Leta 1991 se je začela aktivno ukvarjati z jadralnim padalstvom in skupaj z družino včasih pristajala tudi na drevesih in še marsikje. Takrat še ni bilo mobilnih telefonov in iz zagat je člani društva jadralnih padalcev "Sever" rešil Ciril, ki jih je leta 1992 izobrazil za F radioamaterski razred. Od takrat so vsi jadrali z UKV postajami in neizmerno lažje so se našli, če jih je veter včasih razmetal po bližnjih ali tudi daljnih področjih, ki niso ravno mišljeni kot pristajalni travnik.

Radioamaterstvo ji je posredno omogočilo tudi samozaposlitev, saj se brez izkušenj pri delu z radijskimi postajami ne bi odločila za samostojno podjetništvo. Opravljeni izpiti in generalno pooblastilo Uprave za pomorstvo ji dovoljujejo izvajanje VHF/GMDSS tečajev na katerih poučuje pravila radijskega prometa za varnost na morju v priobalnem področju. S pridobljenim pooblastilom je bila lahko 2 leti tudi pogodbeni rezervist v Regijskem centru za obveščanje Maribor.

Od leta 2012, ko se je sedež ZRS preselil v Maribor, opravlja Mojca administrativna dela v pisarni naše zveze v Pekrah, tam dežura ob uradnih urah in tako z radioamaterji še naprej ostaja "na zvezi".

Bojan Kresnik, S57AC (prej YU3OV)

Bojan se je radioamaterstvu zapisal v rani mladosti. Za zbornik ob 40. obletnici kluba je o tem, kdaj in kako ga je ta konjiček zasvojil povedal:

"V jeseni leta 1946 sem v časopisu Vestnik prebral vabilo ljubiteljem radia, predvsem mladini, v začetni A tečaj radiotehnike. V nekdanji delavnici Radio Štrakl pod starim mostom se nas je zbralo kar precej, večinoma mladih fantov. Predaval sta nam Renato Paulič in Stane Vajngerl. Za nas je bilo vse tako napeto in novo. Še na poti domov si lahko slišal mulce, kako s ponosom govorijo o padcih napetosti, voltih, amperih. Spoznali smo Ohmov in Kirchoffov zakon in še mnogo drugega. Vso stvar smo jemali tako zavzeto, da smo bili bolj podobni resnim možem kot dvanajstletnikom, kar smo v resnici bili.

Tečaj se je preselil v predavalnico Radia Maribor na Koroško cesto. Poseben dogodek za nas je bil, ko nam je Renato Paulič pokazal studio Radia Maribor. Skozi stekleno steno smo gledali napovedovalca, ki je v tistem trenutku bral mariborske novice.

Pri praktičnem pouku v delavnici smo izdelali detektor. Doma sem nemudoma postavil anteno, slušalke sem že medtem nabavil, ter vse pravilno priključil. Ko sem zaslišal program Radia Ljubljana, veselju ni bilo konca. Detektor sem še izboljšal detektor tako, da sem vgradil sljudni kondenzator, ki sem ga dobil od prijatelja. Na ta način sem lahko ponoči stišal več radijskih postaj. Mnogokrat sem utrujen od poslušanja dolgo v noč kar s slušalkami na glavi zaspal.

Februarja leta 1947 smo opravili izpite, dobili spričevala in članske izkaznice Radiokluba. Te jeseni sem nameraval v B tečaj, da bi se naučil narediti radio z elektronkami, toda oče je rekel: "Fant, naprej šola! Za radio je še čas." Tako se je ta moja želja uresničila šele v obdobju 1948/49, ko sem v Ljubljani, kjer sem obiskoval Srednjo tehniško šolo elektro smeri, naredil B tečaj. Počitnice sem izrabil tako, da sem si naredil svoj prvi "pravi" radio. To je bilo v Radgoni, v delavnici za popravilo radijskih aparatov, iz katere se je kasneje razvil sedanji Elrad. Na to svoje delo sem bil zelo ponosen. Vzel sem ga s seboj v Ljubljano. Sošolci v internatu so mi ga močno zavidali in na mojo veliko žalost ukradli.

Redno sem zahajal v pasažo nebotičnika, kjer je imel prostore ljubljanski radio klub. V njem so, se enkrat tedensko sestajali predvojni radioamaterji, od katerih sem izvedel marsikaj zanimivega. Tam sem slišal o oddajnikih, o daljnih zvezah, celo o zvezah preko oceanov. Sklenil sem, da postanem tudi sam operator in si zgradim svoj oddajnik. Vpisal sem se v tečaj za radiotelegrafiste in opravil izpit. Zato, ker oddajnika še nisem smel imeti, sem si naredil iz trofejnih etektronk direktni sprejemnik za 3.5 MHz, s katerim sem redno poslušal oddajanja evropskih radioamaterjev. Neko jutro sem zaslišal prvo DX postajo. Še danes se spominjam, bil je W1AM iz Connecticuta. Bil sem tako navdušen, da sem še naslednjih 14 dni vstajal ob treh zjutraj, da bi ga ponovno slišal, toda o Američanu ni bilo več ne duha ne sluha.

Svoj krst na bandu sem doživel med služenjem vojaškega roka. Leta 1954 sem kot pirat z izmišljenim znakom YU4TN naredil preko 800 radijskih zvez. Uporabljal sem postajo "špijonko" BP5 na podstrešju delavnice, v kateri sem dopoldne popravljaval radijske naprave. Bilo je zelo napeto, neprenehoma me je dajal strah, da me dobijo. Od vsega tega je bilo najtežje skriti anteno, zato sem jo navel med vrvi za sušenje perila, razpetimi na terasi. Tega ni mogoče pozabiti! Nikoli kasneje v svoji praksi nisem doživel tako močan "pile-up" ameriških postaj, kot takrat, saj me je nekajkrat klicala desetina W postaj, naredil pa sem lahko le nekaj zvez. Motnje so bile strašne, moj signal pa relativno slab. Zato se je zgodilo, da so me še uro po tem, ko sem prenehal delati, klicale druge postaje.

Nekaj podobnega je bilo leta 1965, ko sem se kot prvi z znakom YU3 pojavil na SSB z doma izdelanim oddajnikom. Razlika je bila velika, sprejemnik je bil že mnogo boljši, imel pa sem tudi več izkušenj. Vseeno mislim, da je bilo najlepše v letu 1954, saj se prvih zvez najraje spominjam."

Bojanova postaja leta 1962: sprejemnik Hallicrafters SX-43, oddajnik z VFO Geloso in 50 W končno stopnjo (elektronka 807)

Od takrat je Bojan zgradil še mnogo naprav, od katerih je bilo kar nekaj takih, ki imajo pionirski predznak "prvi". Omenimo le nekatere: KV 50 W A1/A3 oddajnik za vsa območja, 12 W UKV A1/A3 oddajnik s kristali in VXO za spremembo frekvence 100 KHz (z njim je v Tesla memorialu leta zasedel 3. mesto in vzpostavil prvo zvezo YU3/YU6), KV 400 W linearni ojačevalnik in UKV 100 W ojačevalnik, ki sta bila prva taka v Mariboru, pionirski SSB oddajnik pa je Bojan že omenil. Pri tem ne gre pozabiti, da je Bojan sodeloval tudi pri gradnjah naprav za klub in za amaterske prijatelje,

Na operatorskem področju se lahko Bojan pohvali z več kakor 100 diplomami. To so med drugim DXCC Mixed (izdana leta 1958, in leta 2005 uvrščena na Honor Roll No. 1 s 371/340 potrjenimi entitetami), DXCC Phone (izdana 1961. in uvrščena na Honor Roll 1997 za 356/333 potrjenih entitet), DXCC Challenge 2010, DXCC 6 m 1995, DXCC 160 m 2006, 5 Band DXCC 1972 (druga v YU), WAZ Mixed 1960, WAS Mixed 1958, WAC 5 Band plus 6m 1992, BERTA, WAE 3, DUF 4, R150C, VUCC.

V WWDX Contestu je Bojan sodeloval mnogokrat in leta 1969 zasedel 5. mesto v Evropi. V WAE Contestu 1958, 1959, 1960 in v SAC Contestu 1960 je zasedel 1. mesto v Jugoslaviji. Med letoma 1960 in 1975 pa se je v vseh UKV tekmovanjih uvrstil med prvih pet v Jugoslaviji.

Vinko Grgič, S52CC (prej YU3TRI, YT3CC)

Vinko je bil pomorščak in v pogovoru ga še vedno ni težko speljati na pomorske teme. Za zbornik ob 40. obletnici kluba je dodal ščepec soli.

" Pravijo, da Slovence od nekdanj vleče na morje in da za Štajerce to še posebej velja. Kadrovska

evidenca piranske Splošne plovbe bi to verjetno najlepše potrdila. Mariborski radioamaterji pač nismo mogli biti izjeme! Med sedanjimi in bivšimi člani kluba nas je kar nekaj služilo ali še služi kruh "s sedmimi skorjami". Ciril se je lansko leto (1985) spet oglasil kot YU3AE/MM potem, ko se je že povsem ustalil na kopnem. On je tudi glavni "krivec", da so se iz nekdanje sekcije YU3DOX v Staršah kar trije mladi preizkusili kot pomorščaki. Cirilov sin Marko, YU3DS (sedaj S51DS) in Mirko Sel, YU3RE (sedaj S51RE) sta prestala asistentski staž in si pridobila pravico do častniških našitkov. Sam sem se po končani Višji pomorski šoli pet let potepal po morjih. No, vsi imamo nekaj skupnega, iz ljubiteljskega smo prešli na poklicno razbijanje po tasterju in vsi smo se redno oglašali tudi na amaterskih frekvencah.

Mnogim ne gre v glavo, da lahko nekdo, ki mora vsaj osem ur preždeti za poklicnimi aparaturami, po službi z veseljem presedla za amatersko radijsko postajo. Pa je vendar tako! Od formalnih in skopih poklicnih zvez te kar zanese med sproščene in pestre amaterske. Klicni znaki s pripono /MM so dobrodošel gost v vseh zvočnikih in slušalkah po svetu. Sami smo seveda najraje prisluhnili znakom s predpono YU3. Zveza z domovino je res velika reč, ki ti jo lahko pričara amaterska postaja, če si na drugem koncu sveta.

V mnogih pristaniščih sveta smo imeli prijatelje radioamaterje in ob njih spoznavali tuje dežele in njihovo življenje bolj neposredno kot večina drugih pomorščakov. Največ časa sem preživel na sedaj opuščeni liniji okoli sveta, ki je bila že sama po sebi pestra. Redni postanki v pristaniščih so me pripeljali v goste mnogim radioamaterjem na vseh celinah. V Savoni sem obiskoval slepega Paola, I1CMB, v Bombayu Georgea, VU2GT, ki je celo vrnil obisk v Mariboru. Posebno prisrčen gostitelj je bil Paddy, 4S7PB, ki je iz Colomba dolga leta vodil znani SEA-NET (mrežo amaterjev jugovzhodne Azije). David, VS6DM me je v Hong Kongu popeljal v tamkajšnji zares imeniten radioklub, v vrhnjem nadstropju zgradbe Britanske admiralitete. Ob celi vrsti znancev na zahodni obali ZDA me je vezalo posebno prijateljstvo s Carlom, W6WRM, sinom hrvaških priseljencev iz Long Beacha. Tam sem tudi obiskal verjetno najbolj nenavadne klubske prostore na svetu. V komunikacijski center opuščene raketne baze v Kaliforniji, dve nadstropji pod zemljo, sta me popeljala Frank, WB6QVE in Eileen, WB6QVD."

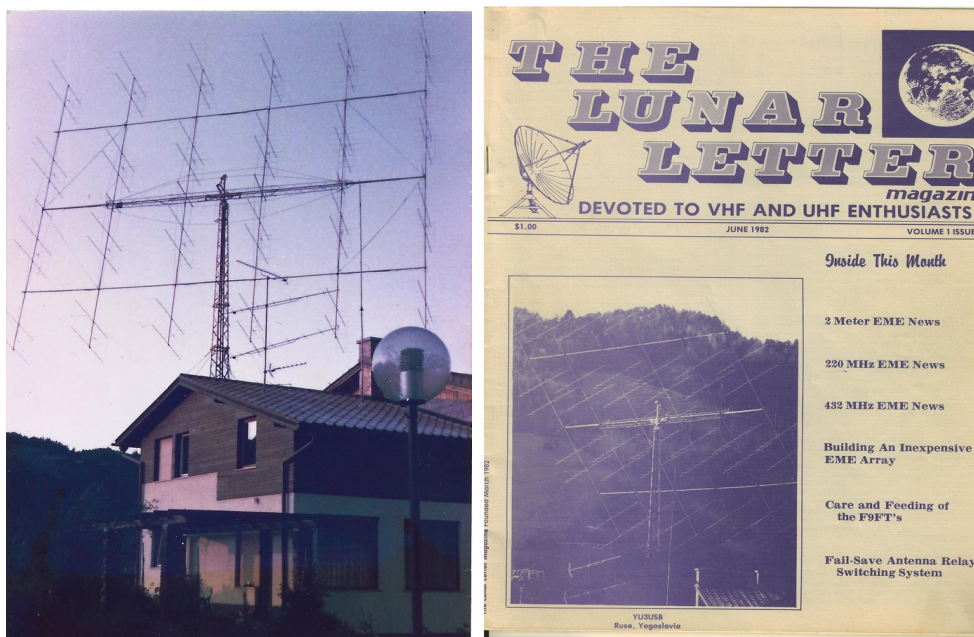
Vinko, S52CC leta 1998 v radijski kabini legendarne štirijambornice Sea Cloud, 9HOM2

Vinko se je po devetnajstih letih na kopnem leta 1991 še enkrat podal na morje in osem let plul na ladjah pod tujimi zastavami. Zaradi dolgih administrativnih postopkov ali celo prepovedi na teh ladjah ni mogel pridobiti dovoljenja za delo z amatersko postajo. Pred koncem tisočletja je bil med tistimi radijskimi častniki, ki so dočakali zaton tega poklica, z ladij jih je pregnal napredek tehnike. Vtise s svojega drugega pomorskega obdobja je popisal v zajetni knjigi (*Pomorščakov kruh, Celje: Celjska Mohorjeva družba, 2007*). Danes je aktiven v telegrafiji na kratkih valovih in reden udeleženec Maritime Radio Day, pomorskega dne na amaterskih radijskih valovih.

Bojan Sever, S57M (prej YU3USB, YU3WV, S51WV) in sin **Boštjan, S56P** (prej S56WKT)

Bojan je že od svojih radioamaterskih začetkov v šestdesetih letih niral uspehe tako kot operator kakor tudi kot konstruktor. Zares veliko pozornost pa je vzbudil leta 1982, ko je nad njegovo hišo v Bistrici ob Dravi zrasel velik in celo za poznavalce nenavaden antenski sistem. Na 17 metrov visokem stolpu je bilo za valovno dolžino 2 metrov oz. frekvenčno območje 144 MHz na pravokotno jekleno konstrukcijo nameščenih 48 Yagi anten v 24 parih po 2 x 12 elementov! Sistem za radijske zveze z odbojem od Lune (EME za Earth Moon Earth), od meteoritov in preko satelitov, kakršnega do tedaj v Jugoslaviji še ni bilo, je bil zanesljivo največji celo med radioamaterji v Evropi, zelo verjetno pa tudi na svetu. Ne le razsežnost vrtljive mehanske konstrukcije, ki je skupaj z antenami merila 24 metrov v višino, tudi skrajno precizna izvedba posameznih antenskih elementov in kabelskih povezav med njimi, je bil tehnično vrhunsko zasnovan projekt. Znanju o elektroniki, razširjanju radijskih valov, matematiki in astronomiji so morale slediti še večje roke in kakšnih 1.000 ur dela, da je od zasnove prišlo do izvedbe. In k vsemu je potrebno dodati še programski del, ki omogoča računalniško usmerjanje sistema v zeleno smer. V prvih, že takoj uspešnih preizkusih, je bila zelena smer tirnica Lune med svetovnim prvenstvom v vzpostavljanju radijskih zvez preko Zemljinega satelita spomladi leta 1982, ko mu je uspelo vzpostaviti 19 zvez.

Veliki anteni so se najprej čudili sokrajani, potem pa vsi tisti, ki so se vozili po cesti med Mariborom in Rušami. Niti mediji je niso mogli spregledati, o Bojanu je poročal ljubljanski TV studio, daljši članek je objavila Delavska enotnost, pa Večer, revija Jana in še kje. Posebna čast je bila naslovnica ameriške revije The Lunar Letter s fotografijo njegove antene. Bojan v intervjujih nikoli ni pozabil omeniti, kako dragocena je bila pri izvedbi pomoč radioamaterskih prijateljev, sosedov in znancev.

Bojanov antenski sistem nad domačo hišo in naslovnica ameriške revije The Lunar Letter iz junija 1982. Pod fotografijo Bojanove antene je napisano YU3USB Ruse, Jugoslavija

Odlični antenski sistem, ustrezne sprejemno-oddajne naprave in seveda operativne veščine so kmalu obrodili rezultate. Bojana je bilo na 144 MHz slišati vse do Nove Zelandije in bil je prvi, ki je v Jugoslaviji na tem frekvenčnem območju vzpostavil zvezo z vsemi kontinenti in osvojil diplomu WAC.

Antenski sistem je ob enem od popravil je padel. Bojan se je takrat odločil, da ga bo spremenil. V načrtu ima nov sistem šestnajstih dolgih Yagi anten (11,6m) ki bo omogočil izvedbo v X polarizaciji (horizontalno in vertikalno). Dela še ni zaključil, ga pa zanesljivo bo, saj se že doslej ni odpovedoval zastavljenim projektom. Tudi klubskim ne, z Zorkom sta na tekmovalni postojanki na Sv. Urbanu postavila sistem Yagi anten 6 x 11 elementov za 144 MHz, njegov prispevek pa so tudi zahtevnejša popravila klubskih aparatov.

V članku, ki je bil natisnjen leta 1982 v Delavski enotnosti, je Bojan izrazil upanje, da bo tudi takrat petletni sin Boštjan postal radioamater. In je postal! Boštjanov klicni znak S56P spada med tiste znake članov kluba, ki se jih najpogosteje sliši na vseh frekvencah. Pogosto se zgodi, da je med prispelimi QSL karticami za člane kluba polovica ali več za Bojana in Boštjana. Pri tem velja poudariti, da tandem oče in sin vzorno skrbi za to, da so kartice za člane kluba hitro in pravilno razdeljene, hkrati pa sta nekakšen izhodni S5 QSL biro, saj se v prostorih našega kluba zbirajo in sortirajo kartice vseh članov ZRS.

Bojan Sever za postajo in antenski stolp na tekmovalni lokaciji

Oče in sin imata sedaj še skupno tekmovalno lokacijo na nadmorski višini 963 m, na kateri stoji še ena mega-konstrukcija, 46 metrski stolp. S te lokacije se redno udeležujeta večjih UKV in KV tekmovanj in na njih dosegata v svetovnem merilo odlične rezultate. Na 160 m območju je Bojan v WW WPX tekmovanju leta 2009 zasedel 1. mesto na svetu v telegrafiji, leto kasneje še 1. mesto v telefoniji. Na isti valovni dolžini in v istem tekmovanju je Boštjan v telefoniji zasedel 1. mesto na svetu štiri leta zapored (2013 – 2016). Boštjan se redno udeležuje maratonov na 2 m, kjer ga je prav tako težko zriniti z vrha. EME zveze sedaj vzpostavljata od doma, načrtujeta pa antenski sistem še na tekmovalni lokaciji. Bojan ima tem področju doslej potrjenih 121 entitet po DXCC listi, Boštjan pa 99! Njunih zbranih pokalov, plaket in diplom na enem posnetku ne bi zajela niti širokokotna kamera.

Bojan Majhenič, S52ME (prej YU3UBQ)

Bojan se spominja, da se je z elektrotehniko srečal kot osnovnošolec, ko so mu starši za rojstni dan kupili komplet "Elektro pionir" za električne poskuse, ki jo je izdelovala tedanja Mehanotehnika. Nadebudnež je kmalu ugotovil, kako deluje v električnem krogu stikalo, zakaj se vrtilni motor s permanentnim magnetom, kako se postavi kompas, ko je izpostavljen elektromagnetnemu polju, z železnimi opilki pa so se mu pokazale silnice elektromagnetnega polja.

Igraje od začetka

Kmalu zatem je nabavil kristal, oče mu je priskrbel telefonsko slušalko in med odmori v osnovni šoli Martin Konšak na Teznu, ki je v neposredni bližini srednjevalovnega oddajnika, je s sošolci poslušal oddaje Radia Maribor. Vse kaže, da ga je to tako prevzelo, da se je po očetovem vzoru zapisal elektrotehniki.

Kot petnajstletnik je našel pot do Radiokluba Tezno in od 1. julija 1967 naprej ni več zapustil radioamaterskih vrst. Časi tedaj so bili seveda popolnoma drugačni. Med uradnih urami kluba je poslušal, kako starejši radioamaterji vzpostavljajo zveze, kadar pa sprejemnik Geloso ni bil zaseden, je tudi sam poslušal amaterski radijski promet.

Geloso G 4/216 je bil v šestdesetih letih pri nas pojem dobrega sprejemnika

TS700S in IC 402, Bojanovi postaji iz sedemdesetih let

Potem je začel redno zahajati v kletno delavnico kluba in pod budnim očesom starejših članov najprej naredil visokonapetostni usmernik, ki ga je uporabljal za različne projekte z elektronkami. Tako kot še sedaj, ga je zanimalo predvsem konstruktorstvo in šele leta 1978 je opravil tečaj telegrafije in radiotehnike in maja 1978 položil izpit za C, kasneje pa še za D razred. S pomočjo mentorja, pokojnega Tonija Glihe, YU3CG je zgradil svoj prvi legalni FM oddajnik za 2 m. Z njim je od doma vzpostavil zvezo s Tonijem v klubski delavnici. Tako je

začel uporabljati novo pridobljeni klicni znak YU3UBQ in preko radijskih valov spoznavati vse širši krog domačih in tujih radioamaterjev.

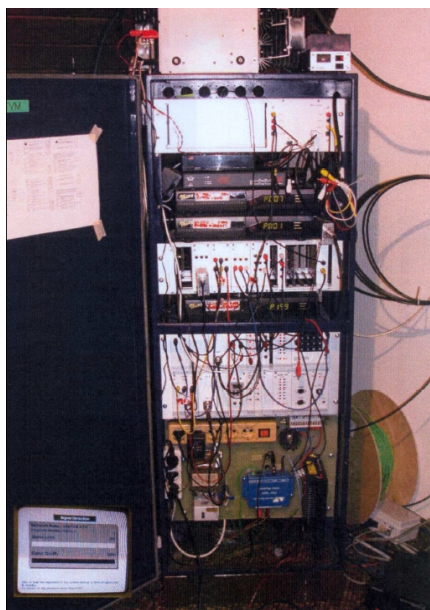
Tovarniško izdelane postaje so bile takrat drage in težko dostopne in Bojan je zbral vse prihranke iz prve zaposlitve, da je lahko preko ZRS nabavil postajo TS 700S. Na domačem balkonu je postavil drog in nanj namestil 11-elementno Elradovo yagi anteno s Stole rotatorjem. Na UKV področju so bili takrat zanimivi radioamaterski sateliti, zato sta s prijateljem Zorkom, YU3UKZ v Avstriji nabavila postajo IC 402 za valovno dolžino 70 cm. Za postajo s samo 2 W izhodne moči sta zgradila ojačevalnik z elektronko 2C39B. Na antenski drog je bilo sedaj potrebno dodati še rotor za elevacijo in Elradovo yagi anteno za 70 cm in . S takšno opremo je Bojan preko satelitov OSCAR 7 in OSCAR 8 vzpostavil nekaj tisoč zvez. To sta bila satelita z nizko orbito, zato je bilo v kratkem časovnem intervalu, ko je bilo preko njiju mogoč promet, potrebne kar nekaj iznajdljivosti za popolno zvezo z na primer Severno Ameriko. Z uspešno izstrelitvijo satelita OSCAR 10, ki je imel visoko eliptično orbito, je bilo mogoče v primernem času dneva po več ur vzpostavljati zveze praktično po vsem svetu. Po Bojanovem mnenju je bil to satelit z izjemnimi tehničnimi rešitvami, ki ga do danes še niso nadomestili.

Bojana je v začetku osemdesetih let pritegnila še ena veja radioamaterske tehnike, amaterska televizija na 70 cm, spet v družbi z Zorkom, YU3UKZ. Iz Žikarc sta napravila prvo ATV zvezo z avstrijskimi radioamaterji. Za gradnjo takrat uporabljenega ATV oddajnika je Bojan prejel tudi posebno priznanje ZRS.

Nasmeh z ATV zaslona Zorko, YU3UKZ in Bojan, YU3UBQ

Z razvojem komercialne satelitske tehnike so postali elementi za naprave na visokih frekvencah 1,2 GHz, 2,4 GHz in 10 GHz cenovno dostopni. Tako sta se z Zorkom lotila še enega novega projekta, frekvenčno moduliranega TV signala (FM ATV). Na tem področju so bili zelo aktivni avstrijski amaterji in rodila se je zamisel o ATV repetitorju. Bojan ga je zgradil in zanj našel še odlično lokacijo, nekdanjo zgornjo postajo pohorske sedežnice Habakuk. Od tod je kar nekaj let na razdalji 128 km deloval obojestranski link proti Dunaju. V FM načinu je oddajanje potekalo na 10 GHz, sprejemanje signalov iz Avstrije pa na 2,4 GHz. Tehniko je Bojan s prijatelji večkrat posodobil, končno tudi v digitalni sistem oddajanja DVB in to več kakor 10 let preden so ta standard začele uporabljati komercialne televizijske postaje!

Nekaj panelov in zmešnjava žic, Bojanov ATV repetitor

V času, ko smo radioamaterji tudi v Sloveniji dobili v uporabo frekvenčno območje na 50 MHz, na trgu ni bilo veliko tovarniških postaj za to področje in Bojan se je lotil izdelave transverterja iz 28 MHz na 50 MHz in s 144 MHz na 50 MHz. Opis celotnega projekta je bil objavljen v reviji CQ ZRS. Mnogi drugi radioamaterji so s tako izdelanim transverterjem napravili množico zvez na tem frekvenčnem območju. Temu projektu je skoraj samoumevno sledila še izdelava linearnega ojačevalnika z močjo 50 W za to frekvenčno področje.

Po nekajletnem premoru na konstruktorskem področju, se Bojan trenutno z vso vnemo posveča novemu projektu, ARG sprejemnikom in oddajnikom za 3,5 MHz. Vnema za sodelovanje v življenju kluba pa pri njem nikoli ni popustila, odkar je bil leta 2006 izvoljen za predsednika kluba pa si sploh nikoli ni privoščil premora. Ne le da vodi, organizira in povezuje, neumorno sodeluje tudi pri izvedbi klubskih aktivnosti in dogodkov. Obljubil je, da se bo za klub tako in še bolj angažiral tudi po skorajšnji upokojitvi.

Njegove sposobnosti in kvalitete so očitno opazili tudi člani vodstva ZRS in Bojana pregovorili, da je leta 2011 prevzel mesto predsednika. Zveza je bila takrat v krizi in najbrž ni treba omenjati, da so ga pričakali dotlej nepoznani problemi. Za začetek je bilo potrebno najti nadomestne prostore za sedež zveze, katerih obstoj je bil v Ljubljani ogrožen. Bojan se je presenetljivo hitro dogovoril s vodstvom Uprave za zaščito in reševanje v Mariboru in z Ministrstvom za obrambo podpisal 20 letno pogodbo o brezplačnem najemu prostorov v zgradbi Izobraževalnega centra v Pekrah. Pri selitvi sami zopet ni bil le organizator, ampak je kar nekajkrat prevzel vlogo šoferja in nosača. Na srečo je imel v vseh forumih zveze dovolj podpore še za organizacijske spremembe in ZRS danes ni le na novi lokaciji, ponaša se lahko z urejeno organizacijsko strukturo in urejenim poslovanjem.

Miroslav - Slavko Mihec, S57MU (prej YU3UMH) SK

Slavko, častni in najstarejši član našega kluba je umrl 11. septembra letos, ko smo že pripravljali ta zbornik. Lansko leto je praznoval svoji 90 let in 65 let članstva v klubu. Njegovo ime je od vsega začetka tesno povezano z mariborskim radioamaterstvom. V prvih dvajsetih letih delovanja kluba Maribor Center je redno vodil tečaje različnih stopenj, na katerih so znanje pridobivali mnogi kasnejši klubski kolegi. Člani kluba, so ga vsa leta njegovega članstva redno

volili bodisi v upravni ali v nadzorni odbor, enkrat je klub vodil tudi kot predsednik. Mnogi se ga spominjamo kot skrbnega in doslednega tajnika kluba iz prostorov na Partizanski cesti, kasneje je bil enako skrben knjižničar, nazadnje celo še na zadnji lokaciji kluba v Pekrah.

Slavko v petdesetih letih predava na A tečaju radiotehnike na Gregorčičevi 30

Vestni knjižničar leta 2000 v pisarni kluba na Partizanski cesti 12

Slavko je sodil med tiste ljudi, ki redko povzdignejo glas, znajo pa dati tehtno pripombo ob pravem času. Brez velikih besed je predano in požrtvovalno sodeloval pri skoraj vseh klubskih aktivnostih.

Tudi sicer je živel Slavko polno življenje. Še dolgo potem, ko večina odneha, je hodil v planine in smučal, poznali smo ga kot enega najstarejših športnih kolesarjev. Bil je ponosen na to, da je zaveden domoljub. Verjamemo, da ga še bolj kot mi pogaša družina, ki ji je bil najbolj predan.

Družabno življenje

Klub je imel vedno tudi kakšen družabni dogodek, običajno po občnih zborih, ki smo jih kasneje začeli imenovati skupščine. Skoraj običaj je že bil, da so nekateri po srečanjih na klubskih uradnih urah sedli na vrt bližnjega lokala in "še kakšno rekli". Kakšno drugo bolj veselo druženje je kdaj pa kdaj nastalo še v skupinah, ki so imele skupne interese in akcije.

Pred leti pa je dobro vzdušje na jesenskem pikniku, prirejenem ob brunarici na Sv. Urbanu, botrovalo odločitvi, da taka srečanja postanejo tradicija. Že nekaj let tako klub prireja spomladanski in jesenski ali "kostanjev" piknik. Na piknikih se vedno zbere večje število članov, pogosto člani drugih klubov, s katerimi sodelujemo, včasih pa celo gostje iz sosednjih Avstrije in Hrvaške. Piknike izkoristimo tudi za podelitve klubskih priznanj in trofejev. Vinotoč Jošt je zaradi tega, ker je v neposredni bližini naše postojanke, zaradi dobre hrane in dobrih odnosov, ki jih imamo z družino, logična izbira za naša srečanja. Tudi zaradi vremena nam ni treba skrbeti, če je lepo se zberemo na vrtu vinotoča in nadaljujemo druženje ob brunarici, če je slabo pa nam lokal nudi zavetje.

Take dogodke je treba seveda pripraviti in zato je najboljša ženska roka. Silva, S52S, ki tako ali tako neumorno skrbi za klubsko administracijo, UKV SKEDE in še marsikaj drugega, je tudi za piknike nepogrešljiva organizatorica. Največkrat se celo sladkamo s pecivom, ki ga je spekla. Na srečanja pridejo tudi žene nekaterih članov in takrat je domačega peciva še več. Na jesenskih piknikih so za posladek potem še kostanji. O pijači ne bomo izgubljali besed, povemo lahko le, da so se doslej še vsi udeleženci po strmi in ovinkasti poti s Sv. Urbana varno pripeljali v dolino.

Pred Novimi leti smo nekajkrat prav tako priredili družabna srečanja. O vseh takih dogodkih pa najbolje "govorijo" fotografije...

ATV piknik poleti 1997 na lokaciji ATV pretvornika na Pohorju v organizaciji Bojana Majheniča S52ME in Zorka Kralja S51IV.

Eden izmed številnih piknikov Radiokluba Maribor na Sv. Urbanu. Najprej je običajno na vrsti postanek v vinotoču Jošt, potem pa še peka kostanjev in preizkušanje mošta pri naši brunarici.

Velko S57VG peče kostanj ob brunarici, kjer člani radiokluba ob cvetočem travniku na Sv. Urbanu v sproščenem pomenku obujajo spomine in načrtujejo prihodnje podvige.

Na piknike poleg naših družinskih članov in simpatizerjev radi prihajajo tudi člani drugih radioklubov. Posebno smo veseli Mirana Vugrinca S50VM in njegove harmonike, ki pričara pravo vzdušje na naših piknikih (Miran v črni jopi z rdečimi rokavi in sivi kapi).

V letošnjem letu imajo vsi družabni dogodki nekakšen pridih jubilejnosti. Prav poseben jubilejni dogodek pa smo spomladi pripravili v nakupovalnem centru Qlandija. V vitrinah smo razstavili radioamaterske naprave z ustreznimi napisi tako, da so predstavljale razvoj radioamaterske tehnike od samogradenj do sodobnih tovarniških naprav. Razvoj kluba in njegovih dejavnosti pa smo predstavili s fotografijami velikega formata na več panojih. Zaključni teden razstave je

Seja vodstva kluba se lahko nadaljuje v družabni dogodek, recimo praznovanje rojstnega dne.. Ali pa si omislimo izlet z oldtimerskim avtobusom na oddajnik Dobl, kjer pasemo oči na stojnicah radioamaterskega sejma.

sovpadel s svetovnim dnevom radioamaterstva. V organizaciji gospoda Mira Mihca, direktorja podjetja Etika, d.o.o. smo 19. aprila izvedli prireditev s kulturnim programom, ki jo je za TV Maribor posnela TV Videoprodukcija Prehar. Za uvod je predsednik kluba Bojan Majhenič, v svojem nagovoru predstavil pomen in bogato zgodovina kluba. S pozdravnim govorom mu je sledil dekan Fakultete za elektrotehniko in informatiko Univerze v Mariboru, prof. dr. Borut Žalik, ki je sam radioamater. Predstavitve delovanja amaterskih radijskih zvez, ki so jo izvedli člani kluba, so popestrile glasbene točke programa.

Pred prireditvijo je imel naš predsednik daljši intervju na NET TV, tretjega maja 2016 pa je Radio Maribor v oddaji Aktualno neposredno prenašal pogovor s predsednikom in še nekaj člani kluba s tekmovalne postojanke na Sv. Urbanu.

Levo: nekdanji predsednik radiokluba in avtor prvega Zbornika 1946-1986 Aco Pipan S51NP s soprogo pri ogledu razstavnih vitrin v Qlandiji. Desno: pričetek prireditve s TV snemanjem.

Levo: na prireditvi je delovanje SDR sprejemnika demonstriral tudi član Radiokluba Študent Andrej Romih S56WAN. Desno: članica Radiokluba Maribor Silva Vizjak S52S je prikazala potek radiomaterske zveze preko govornega repetitorja na Pohorju.

Levo: demonstracija KV zveze s pomočjo male magnetne antene. Desno: Predsednik Bojan Majhenič S52ME o 70. obletnici Radiokluba Maribor in mednarodnem dnevu radioamaterstva.

Priloga 1 - SEZNAM ČLANOV RADIOKLUBA NA DAN 11. 10. 2016

Zap. št.	Priimek in ime	Klicni znak	Leto roj.
1.	BAJEC ZVONKO	S59ZB	1956
2.	BREŠČAK JOŽE	S51TN	1939
3.	CEHNER BRANKO	S52V	1962
4.	DERGANC CIRIL	S51AE	1932
5.	DERGANC MARKO	S51DS	1961
6.	DIBELČAR RENATO	S55RD	1965
7.	DVORŠIČ KARLO	S57UCP	1933
8.	FELDHOFER MARIJAN	S53DG	1948
9.	GAČNIK MIRAN	S52GA	1964
10.	GALUNIČ VELKO	S57VG	1965
11.	GAP ZLATKO	S57MZG	1953
12.	GRADIŠNIK DANI	S59O	1966
13.	GRGIČ VINKO	S52CC	1944
14.	HEBAR JOŽEF	S55H	1945
15.	JAVERNIK ALBERT	S58AL	1949
16.	KEUSCHLER ALOJZ	S56UAI	1953
17.	KIKL VILKO	S51GW	1932
18.	KOKOL MARIJAN	S52KZ	1959
19.	KOS STOJAN	S51N	1958
20.	KOŽELJ STANE	S51NO	1941
21.	KRALJ ZORKO	S51IV	1947
22.	KRESNIK BOJAN	S57AC	1934
23.	LENART IGOR	S51K	1969
24.	LASBAHER SILVO	S59AT	1965
25.	LORBER DANILO	S54L	1933
26.	MAJER FRANJO	S51MF	1939
27.	MAJHENIČ BOJAN	S52ME	1952
28.	MAROLT JOŽE	S56RJM	1939
29.	MENDAŠ MILAN	S58AV	1958
30.	NERAT IVAN	S57NIV	1947
31.	OSONKAR RUDI	S57RO	1941

32.	OSTERŽ MIRKO	S52OM	1954
33.	PERPAR ZDENKO	S51WQ	1947
34.	POLIČ VALTER	S56CS	1942
35.	POPOVIČ JOVICA	S57CP	1940
36.	PRAJNC STANE	S51DQ	1936
37.	PRAPROTNIK MARKO	S57MPU	1958
38.	PRELOG IVAN	S56UEI	1941
39.	ROJ ŠTEFAN	S51ME	1935
40.	SEP BOJAN	S57ESG	1973
41.	SEVER BOJAN	S57M	1949
42.	SEVER BOŠTJAN	S56P	1976
43.	SLANA ALOJZ	S51QF	1934
44.	SREBOT TATJANA	S57NLT	1961
45.	SREBOT PETER	S51PS	1985
46.	STOJKOVIČ ZORAN	S57Y	1962
47.	ŠEGA ANDREJ	S54Y	1983
48.	ŠUMANDL IVAN	S51SI	1944
49.	UL IVAN	S51UL	1953
50.	VESENJAK EDVARD	S56UVE	1943
51.	VISOČNIK ZMAGO	S51GA	1943
52.	VIZJAK SILVA	S52S	1942
53.	VOLFAND PETER	S51PW	1950
54.	VREZNIK MIHAEL	S56HNG	1954
55.	WIGELE BOJAN	S53W	1958
56.	ZOREC TADEJ	S57ZT	1978
57.	ZORKO OLIVER	S50ZO	1979
58.	ZORKO RENE	S52RZM	2005

Priloga 2 – ORGANI KLUBA V JUBILEJNEM LETU

Upravni odbor

1. Bojan Majhenič, S52ME, predsednik
2. Franjo Majer, S51MF
3. Miroslav Mihec, S57MU
4. Boštjan Sever, S56P
5. Silvo Lasbaher, S59AT
6. Zorko kralj, S51IV
7. Silva Vizjak, S52S

Nadzorni odbor

1. Bojan Sever, S57M, predsednik
2. Jože Breščak, S51TN
3. Stane Koželj, S51NO

Disciplinska komisija

1. Vinko Grgič, S52CC, predsednik
2. Ciril Derganc, S51AE
3. Branko Cehner, S52V

Izpitna komisija

1. Albert Javernik, S58AL
2. Zorko Kralj, S51IV
3. Stane Koželj, S51NO
4. Zdenko Perpar, S51WQ
5. Bojan Wigele, S53W

Naslov:	RADIOKLUB MARIBOR 1946 – 2016
Podnaslov:	Zbornik ob sedemdeseti obletnici
Izdal:	Radioklub Maribor v novembru 2016
Zbrala in uredila:	Vinko Grgič (besedilo) in Stane Koželj (fotografije)